

61/2009. (V. 14.) FVM rendelet

az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. §-a (3) bekezdésének *a)* és *p)* pontjaiban kapott felhatalmazás alapján, a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *a)* pontjában meghatározott feladatkörben eljárva a következőket rendelem el:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A támogatás célja

1. § Az agrár-környezetgazdálkodási intézkedés célja a termőhelyi adottságoknak megfelelő termelési szerkezet, a környezettudatos gazdálkodás és a fenntartható mezőgazdasági gyakorlat kialakítása, ezzel összefüggésben a környezet állapotának javítása, minőségi élelmiszer előállítás, valamint a gazdaságok életképességének megtartása és gazdasági hatékonyságának növelése e rendeletben meghatározott célprogramok által előírt kötelezettségvállalások alapján felmerülő többletköltségek és kieső jövedelem ellentételezésének megvalósításával.

Fogalmak

2. § E rendelet alkalmazásában:

1. *állategység*: az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartásához szükséges feltételrendszer, valamint az állatok állategységre való átváltási arányának meghatározásáról szóló 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet [a továbbiakban: 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet] 5. számú melléklete alapján meghatározott, a különböző állatfajok állományának együttes számbavételére alkalmas egyenérték;

2. *árvakelés*: a betakarítás folyamán a kultúrnövény elpergett magjaiból kelt növényállomány;

3. *árvíz sújtotta terület*: olyan árvíz járta terület, amely a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerben (a továbbiakban: MePAR) fizikai blokk szinten feltüntetésre került, és amelyet az Irányító Hatóság (a továbbiakban: IH) a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Tv.) 14. § (1) bekezdés *c)* pontjának *cg)* alpontja alapján közleményben jelentet meg;

4. *átállási időszak*: a nem ökológiai gazdálkodásról az ökológiai gazdálkodásra való átállásra meghatározott átmeneti időszak, amelynek folyamán már az ökológiai gazdálkodásról szóló rendelkezések alkalmazására kerül sor;

5. *bővített talajvizsgálat*: a talaj pH, K_A , vízben oldható sók, humusz, $CaCO_3$, P_2O_5 , K_2O , NO_2+NO_3 , Na, Mg, SO_4 , Mn, Zn, Cu paraméterekre történő vizsgálata;

6. *búvóhely*: olyan hasznos ízellárbúák számára fából, nádból, lyukas téglából, agyagból vagy ezen anyagok együttes felhasználásával készített menedék, ahol azok szaporodhatnak, valamint menedéket találhatnak az időjárás viszontagságai ellen;

7. *célprogram*: agrár-környezetvédelmi célkitűzések megvalósítását elősegítő egyes gazdálkodási előírások összessége;

8. *célprogram csoport*: azonos hasznosítási irányba tartozó célprogramok;

9. *erdősítési intézkedés*: az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a mezőgazdasági területek erdősítéséhez nyújtandó támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló 88/2007. (VIII. 17.) FVM rendelet szerint igénybe vehető támogatás;

10. *egybeművelt tábla*: egy fizikai blokk területén belül több földhasználó által azonos növénykultúra művelésére használt (azonos hasznosítású) összefüggő földterület, amely esetében az egyes földhasználók által hasznosított területek határai a fizikai ellenőrzés során nem különíthetők el;

11. *előzetesen támogatásra jogosult*: az a kérelmező, aki a támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozattal rendelkezik;

12. *elővetemény*: a főnövényt megelőzően termesztett növény;

13. *Érzékeny Természeti Területek (a továbbiakban: ÉTT)*: az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról szóló 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelet alapján a MePAR-ban fizikai blokk szinten lehatárolt terület;

14. *fás szárú energetikai célú ültetvény*: a fás szárú energetikai ültetvények telepítésének engedélyezése, telepítése, művelése és megszüntetése részletes szabályairól, valamint ezen eljárások igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 45/2007. (VI. 11.) FVM rendelet 1. számú mellékletében meghatározott fajú, illetve fajtájú fás szárú növényekből létesített, biológiai energiahordozó termesztését szolgáló növényi kultúra, amelynek területe az 1500 négyzetmétert meghaladja;

15. *felhagyott szőlőültetvény*: az a szőlőültetvény, amely a szőlészeti és borászati adatszolgáltatás rendjéről és a nem hegyközségi településeken a közigazgatási feladatokat ellátó hegyközségek meghatározásáról szóló 96/2004. (VI. 3.) FVM rendelet 2. számú melléklete szerinti szőlő ültetvénykataszter alapján a felhagyott kategóriába tartozik;

16. *fizikai blokk*: a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerről szóló 115/2003. (XI. 13.) FVM rendelet (a továbbiakban: MePAR rendelet) 1. § a) pontjában meghatározott terület;

17. *forgatásos talajművelés*: különböző mélységű szántásos talajművelés;

18. *földhasználati terv*: a földhasználó által egy gazdálkodási évre vonatkozóan készített, a célprogramba vont földterületek vetésszerkezetére vonatkozó dokumentum, amely figyelembe veszi az 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet, valamint e rendelet 16. § (1) bekezdése szerinti vetésváltási szabályokat, a termőhelyi adottságokat és a tápanyag-gazdálkodási tervet is;

19. *földhasználó*: adott földterület viszonylatában az a hasznosításra jogosult személy, aki az ezzel összefüggésben felmerülő költségeket, illetve kockázatot viseli;

20. *főnövény*: az a növény, amely az adott gazdálkodási évben a leghosszabb ideig foglalja el a területet, és amit a földhasználó az adott évi kifizetési kérelmében megjelölt;

21. *gazdálkodási napló*: a 21. számú melléklet szerinti dokumentum, amelyet a földhasználó a gazdasága teljes területére vonatkozóan, a támogatási időszakban, az adott gazdálkodási évben végzett mezőgazdasági tevékenységeiről vezet;

22. *gazdaság*: a támogatásra jogosult által mezőgazdasági tevékenység céljából hasznosított mezőgazdasági területek, állatok, épületek és eszközök összessége;

23. *gazdálkodási év*: a tárgyév szeptember 1-jén kezdődő és a következő év augusztus 31-ig tartó időszak;

24. *hajtatásos termesztés*: zárt légterű berendezésben (fóliasátor vagy üvegház) történő növénytermesztés;

25. *hasznosítási irány*: szántó, gyeperület, ültetvény, vizes élőhely;

26. *homogén ültetvény*: legalább 95%-ban egy növényfaj azonos vagy különböző korú egyedeiből álló ültetvény;

27. *hüvelyes növény*: bab, borsó fajok, lencse, takarmánybúkköny, csillagfűrt, szójabab, szegletes lednek, földimogyoró;

28. *intézkedés*: az agrár-környezetgazdálkodási célprogramok összessége;

29. *kaszáló*: kizárólag kaszálással hasznosított gyeperület;

30. *kedvezőtlen adottságú terület*: az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások esetében a kedvezőtlen adottságú területek és az azokhoz tartozó települések megállapításáról szóló 24/2007. (IV. 17.) FVM rendelet alapján meghatározott, a MePAR fizikai blokk szinten lehatárolt terület;

31. *kérelmező*: támogatási kérelmet benyújtó földhasználó;

32. *kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület*: egy célprogramba bevitt és egy egységként meghatározott, összefüggő, egy fizikai blokkon belüli, jól láthatóan elkülönített földterület (15. számú melléklet szerinti ábra);

33. *legelő*: olyan gyeperület, amelynek hasznosítása az őszi tisztító kaszáláson kívül legfeljebb évi egy kaszálás mellett az adott célprogramban legeltethető állatállomány legeltetésével történik;

34. *levélanalízis*: a levelek olyan laboratóriumi vizsgálata, amely alkalmas annak megállapítására, hogy az adott növény a talajban található felvehető tápanyagok közül melyeket és milyen mértékben hasznosítja;

35. *lőfélék*: ló, szamár, öszvér;

36. *madárbarát kaszálás*: olyan kaszálás, amelyet a kaszálendő terület középpontjából vagy a táblaszél mellől indulva, az ott élő állatok zárványterületre szorítása nélkül, vadriasztó lánc használata mellett végeznek;

37. *madárodú*: mezőgazdasági területeken előforduló madárfajok táplálkozási, illetve fészkelési lehetőségeinek bővítésére szolgáló berendezés;

38. *Magas Természeti Értékű Területek (a továbbiakban: MTÉT)*: az ÉTT felülvizsgálata során kialakított, a 6. számú mellékletben felsorolt és a MePAR-ban fizikai blokk szinten lehatárolt mintaterületek, amelyeken természetvédelmi célú célprogramok igénybevételére van lehetőség;

39. *másodvetés*: a főnövény után a következő gazdálkodási év első növényének vetéséig betakarított, vagy zöldtrágya-növényként talajba forgatott kultúra;

40. *MePAR*: a Tv. 31. §-ának (1) bekezdésében meghatározott és a MePAR rendeletben szabályozott rendszer;

41. *mezőgazdasági hasznosítású terület*: adott gazdálkodási évben az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, valamint az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból finanszírozott egyes támogatások igénybevételével kapcsolatos egységes eljárási szabályokról szóló 36/2009. (IV. 3.) FVM rendelet [a továbbiakban: 36/2009. (IV. 3.) FVM rendelet] szerinti egységes kérelemben bejelentett szántó, gyp, ültetvény és konyhakert összes területe, amely a MePAR-ban lehatárolt támogatható területre esik;

42. *mezőgazdasági parcella*: egy vagy több szomszédos táblából álló összefüggő földterület, amelyen egy növénycsoportot termeszt egy földhasználó (15. számú melléklet szerinti ábra);

43. *mozaikos, kisparcellás növénytermesztés*: a hagyományos tájkép megőrzése céljából történő természetkimélő szántóföldi gazdálkodási mód, ahol az egyes táblák mérete szántóföldi zöldség-növénytermesztés esetén legfeljebb 0,5 hektár, egyéb szántóföldi növénytermesztés esetén legfeljebb 2 hektár;

44. *módosítás*: a támogatási igény növelésére irányuló adatváltozás bejelentése;

45. *Natura 2000 terület*: az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 5. §-ának előírásai szerint a MePAR-ban fizikai blokk szinten lehatárolt terület;

46. *nitrátérzékeny terület*: a nitrátérzékeny területeknek a MePAR szerinti blokkok szintjén történő közzétételéről szóló 43/2007. (VI. 1.) FVM rendelet mellékletében felsorolt területek;

47. *növénycsoport*: olyan növényfajok vagy növényfajták összessége, amelyekre ugyanazon hektáronkénti támogatási összeg vonatkozik;

48. *ökológiai státuszú földterület*: az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről és a 2092/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. június 28-i 834/2007/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 834/2007/EK rendelet) alapján az ökológiai gazdálkodásra történő átállás alatti terület vagy az ökológiai gazdálkodásra átállt terület;

49. *pihentetett terület*: természetből legalább egy gazdálkodási évre kivont szántóterület;

50. *pillangós növények*: a hüvelyes növények és szálas pillangós takarmánynövények összessége;

51. *pontosítás*: a módosításon kívül minden más adatváltozás bejelentése, ideértve a hátrányos jogkövetkezmény mellőzésére vagy csökkentésére irányuló bejelentést is, amelynek tárgya nem visszavonás, vis maior bejelentés, vagy a hasznosító személyében bekövetkezett változás;

52. *részleges kizárás*: hivatalból indult eljárás alapján a célprogramba bevitt földterület vagy a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egy részét érintő területcsökkentés;

53. *részleges visszavonás*: a támogatásra jogosult kérelme alapján a célprogramba bevitt földterület egy részét érintő területcsökkentés;

54. *sérülékeny vízbázis védőterület*: a nitrátérzékeny területeknek a MePAR szerinti blokkok szintjén történő közzétételéről szóló 43/2007. (VI. 1.) FVM rendelet mellékletének A/2. részében felsorolt területek;

55. *szarvasmarhafélék*: szarvasmarha, bivaly, bölény;

56. *szálas pillangós takarmánynövények*: lucerna, búkköny-félék, vöröshere, bíborhere, fehér here, korcshere, perzsa here, alexandriai here, somkóró, takarmány baltacím, szarvaskerep, nyúlzapuka, szeradella, borsó, tarka koronafürt, görögszéna, fehérvirágú somkóró vagy ezen növények keveréke;

57. *széleróziós mintaterület*: a 7. számú mellékletben foglaltak szerint a Homokhátság és a Nyírség MePAR-ban meghatározott, fizikai blokk szinten lehatárolt mintaterületei;

58. *szemeskukorica*: vetőmag kukorica, kukorica;

59. *szórványgyümölcsös*: olyan szórt vagy szabályos elrendezésű homogén vagy vegyes gyümölcsfajokból álló ültetvény, amelyben hektáronként 30-150 darab, dió esetén 30-80 darab egyedülálló gyümölcsfa vagy cserjésedő, illetve sarjakat nevelő gyümölcstermő haszonnövény található;

60. *tanya*: az a lakott terület, amely tanyaként vagy majorként, vagy mezőgazdasági termelés céljára létesített külterületi lakó- és gazdasági épületként van regisztrálva az ingatlan-nyilvántartásban;

61. *tábla*: a mezőgazdasági parcellán belüli, azonos hasznosítási irányú összefüggő földterület, amelyen egy földhasználó egy növényfajt termeszt, beleértve a takarmánykeverékeket és a vegyesgyümölcsösöket is (15. számú melléklet szerinti ábra);

62. *táblaforgó*: a táblán belül a művelési fogások két végén kialakuló, a termőterület szerves részét képező, ideiglenes útjellegű, keresztfogásként külön munkával művelt, vetett vagy vetetlen üresjárat fordulásáv;

63. *támogatási időszak*: 2009. szeptember 1. és 2014. augusztus 31. közötti időszak, kivéve a 3. § (1) bekezdés b) pont bd) alpontjának 1. pontja szerinti környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogramot, amely esetében 2009. szeptember 1. és 2019. augusztus 31. közötti időszak;

64. *támogatásra jogosult*: az az előzetesen támogatásra jogosult, aki a véglegesen jóváhagyott területeket tartalmazó területazonosítási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozattal rendelkezik;

65. *támogatott terület*: a véglegesen jóváhagyott területeket tartalmazó területazonosítási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban megjelölt terület;

66. *tápanyag-gazdálkodási terv*: a talajvizsgálat, valamint adott célprogramok esetében a levélanalízis eredményei alapján számított, szerves trágyával, műtrágyával, vagy egyéb, a növénytáplálás céljából legfeljebb kijuttatandó hatóanyagok évenkénti mennyiségét meghatározó terv;

67. *teljes kérelem visszavonás*: a támogatásra jogosult kérelme alapján az intézkedésbe bevitt földterület egészét érintő területcsökkentés;

68. *teljes célprogram visszavonás*: a támogatásra jogosult kérelme alapján a célprogramba bevitt földterület egészét érintő területcsökkentés;

69. *túllegeltetés*: a gyep olyan helytelen legeltetési módból eredő károsodása, amelynek során a gyepben állományalkotó fűfélék rövidre rágása és taposás következtében a gyep foltokban kiritkul, a talajfelszín fedetlenné válik;

70. *vadriasztó lánc*: a kaszálógép mellé vagy elé szerelhető olyan vadriasztó eszköz, amely alkalmas arra, hogy a kaszálás során a magas növényzetben megbúvó állatokat elriassza, menekülésre készítse;

71. *Vásárhelyi Terv továbbfejlesztésének mintaterülete*: a Tisza-völgy árvízi biztonságának növelését, valamint az érintett térség terület- és vidékfejlesztését szolgáló program (a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése) közérdekűségéről és megvalósításáról szóló 2004. évi LXVII. törvény alapján külön jogszabályban meghatározott földrészeknek a MePAR tematikus rétegének megfelelően lehatárolt, a 8. számú mellékletben foglalt, a Tv. 14. § (1) bekezdés c) pontjának cg) alpontja alapján az IH által közleményben megjelölt területei;

72. *zárlati károsító*: potenciális gazdasági jelentőségű károsító, amely a veszélyeztetett területen még nem fordul elő vagy előfordul, de nem terjedt el és hatósági határozat alapján védekezést folytatnak ellene;

73. *zóna*: természetvédelmi szempontú, a támogatási kérelmek pontozása során eltérő pontértékkel rendelkező terület besorolási kategória, amely meghatározza, hogy mely természetvédelmi célprogramok vehetők igénybe az adott MTÉT területen;

74. *zöldugar*: legfeljebb három gazdálkodási évig tartó állandó vagy időszakos zöld növényi borítottság, amelyet legalább három fajból álló magkeveréssel, ebből legalább egy pillangós faj alkalmazásával alakítottak ki;

75. *zöldtrágya-növény*: olyan vetett növényfaj, amely növénytakaróként beborítja a talajt és a fejlődése vegetatív szakaszában, de legkésőbb virágzáskor teljes tömegében a talajba bedolgozásra kerül a talajtermékenység javításának céljából. Az árvakelés nem minősül zöldtrágya-növénynek;

76. *zsombékos*: időszakosan vízzel borított területen kialakuló, csomókban fejlődő növényekből álló, magasfüvű, oszlopos gyepes társulások összessége, amelyekre jellemző, hogy a növényzet növekedése révén szembevetülő felszíni egyenlőtlenések jönnek létre. A növényzet alatt rendszeres a tőzegképződés.

A támogatott célterületek, a támogatás jellege

3. § (1) E rendelet alapján az alábbi agrár-környezetgazdálkodási célprogramokhoz vehető igénybe terület alapú, vissza nem térítendő támogatás:

a) szántóföldi agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport:

aa) integrált szántóföldi növénytermesztési célprogram;

ab) tanyás gazdálkodás célprogram;

ac) ökológiai szántóföldi növénytermesztési célprogram;

ad) természetvédelmi zonális célprogramok:

1. szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram,

2. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram,

3. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram,

4. szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram;

ae) erózió elleni célprogramok:

1. vízerózió elleni célprogram,

2. szélérozió elleni célprogram;

- b) gyepgazdálkodási agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport:
    - ba) extenzív gyepgazdálkodási célprogram;
    - bb) ökológiai gyepgazdálkodási célprogram;
  - bc) gyepgazdálkodási természetvédelmi zonális célprogramok:
    - 1. gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram,
    - 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram;
  - bd) szántóföldi gazdálkodás gyepgazdálkodássá alakításának célprogramjai:
    - 1. környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram,
    - 2. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram;
  - c) ültetvényekre vonatkozó agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport:
    - ca) integrált gyümölcs- és szőlőtermesztés célprogram;
    - cb) ökológiai gyümölcs- és szőlőtermesztés célprogram;
    - cc) hagyományos gyümölcsstermesztés célprogram;
  - d) vizes élőhely földhasználathoz kapcsolódó agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport:
    - da) nádgazdálkodás célprogram;
    - db) természetes vizes élőhelyek mocsarak, zsombokok, sásos területek gondozása célprogram;
    - dc) vizes élőhelyek létrehozása és kezelése célprogram.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti célprogramokhoz kapcsolódó támogatások igénybevételének részletes feltételeit, valamint a támogatási időszak alatt célprogramonként vállalt kötelezettségeket a II. fejezet tartalmazza.
- (3) A célprogramok rendszerét az *1. számú melléklet* tartalmazza.

A támogatás igénybevételének kérelmezőkre vonatkozó feltételei

4. § (1) A támogatás igénybevételére a kérelmező akkor jogosult, ha megfelel a II. fejezetben meghatározott, az általa vállalt egyes célprogramok jogosultsági feltételeinek.

(2) A II. fejezetben a célprogramonként meghatározott, a támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek olyan, teljes körűen, minden kérelmező esetén és adminisztratív úton ellenőrizhető követelmények, amelyeknek a teljes támogatási időszak alatt meg kell felelni.

(3) A (2) bekezdésben foglaltaktól eltérően az 59. § (2) bekezdés *c)* pontja szerinti támogatási jogosultsági feltételnek kizárólag a támogatási kérelem benyújtásakor kell megfelelni.

(4) A (2) bekezdésben foglaltaktól eltérően a 73. § (2) bekezdés *c)-d)* pontjai, valamint a 74. § (2) bekezdés *c)* pontja szerinti támogatási jogosultsági feltételek esetében a 45. § (2) bekezdés *c)* pontja szerinti ellenőrzés keretében történik a követelményeknek való megfelelés vizsgálata.

(5) A II. fejezetben a célprogramonként meghatározott, adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei olyan, teljes körűen, minden támogatásra jogosult esetén és adminisztratív úton ellenőrizhető követelmények, amelyeknek minden kifizetési évben meg kell felelni.

5. § (1) A támogatás igénybevételének feltétele, hogy a földhasználó a földhasználati nyilvántartásba bejegyzett, legkésőbb 2009. szeptember 1-jétől kezdődően, a támogatási időszak teljes időtartamára vonatkozóan jogosult a támogatható földterület használatára, amelyről a támogatási kérelem benyújtásakor nyilatkozni kell.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően belterületi, művelés alól kivett területeken a támogatás igénybevételének feltétele, hogy ezeket a területeket a földhasználó mezőgazdasági művelésre használja, és legkésőbb 2009. szeptember 1-jétől jogosult a földterület használatára, vagy a földterület tulajdonosa legyen, amelyről a támogatási kérelem benyújtásakor nyilatkozik.

(3) Amennyiben adott földterület tekintetében a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. (a továbbiakban: MNV Zrt.) gyakorolja a tulajdonosi jogokat és a földhasználó az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően nem rendelkezik földhasználati joggal a teljes támogatási időszakra, akkor legkésőbb 2009. szeptember 1-jétől rendelkeznie kell az MNV Zrt. vagy a vagyonkezelő arra vonatkozó nyilatkozatával, hogy a támogatható földterületet a teljes támogatási időszak alatt használhatja, és erről a földhasználónak nyilatkoznia kell a támogatási kérelem benyújtásakor.

(4) Azon földterületek tekintetében, amelyek felett a MNV Zrt. gyakorolja a tulajdonosi jogokat, a 2014. január 1. és 2014. szeptember 1. között megszűnő földhasználati szerződés esetén a földhasználati jogosultság támogatási feltétel nem sérül.

(5) Osztatlan közös tulajdonban álló földrészlet esetén támogatás csak abban az esetben igényelhető, ha a földhasználó a támogatási időszak teljes időtartamára:

a) a tulajdonosok által tulajdoni hányaduk arányában, szótöbbséggel hozott döntés alapján használja a közös tulajdonban álló földrészlet támogatással érintett részét vagy egészét, vagy

b) a földrészlet támogatással érintett területének elkülönült használatára a tulajdonosok közötti érvényes használati megosztás, megállapodás alapján jogosult.

6. § (1) A célprogramonként támogatható növényfajok listáját a *9. számú melléklet* tartalmazza.

(2) A 3. § (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott célprogramok vonatkozásában a szántóföldi célprogram csoportban jogosult zöldségnövények körét a *10. számú melléklet* tartalmazza.

(3) A vetőmag célra termesztett fűfélék a szántóföldi célprogram csoportok keretén belül jogosultak a támogatásra.

(4) Zöldségnövény hajtatasos termesztése nem támogatható egyik célprogramban sem.

(5) A 3. § (1) bekezdés *c)* pontjában meghatározott célprogramok vonatkozásában a *11. számú melléklet* tartalmazza a jogosult ültetvények körét, támogatási összegekénti csoportosításban.

(6) A 3. § (1) bekezdés *c)* pontja szerinti célprogramok esetében a felhagyott szőlőültetvények nem jogosultak támogatásra.

Jogosult területek

7. § (1) Egy kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre kizárólag egy agrár-környezetgazdálkodási célprogram alapján igényelhető területalapú támogatás.

(2) A 3. § (1) bekezdés *a)* pont *ad)-ae)* alpontjai, *b)* pont *bc)-bd)* alpontjai, továbbá *d)* pont *db)-dc)* alpontjai alapján kizárólag a fizikai blokk szinten, illetve a fizikai blokkon belüli szinten a MePAR-ban lehatárolt területek után igényelhető támogatás.

(3) A (2) bekezdésekben szereplő területek fizikai blokkazonosító szinten meghatározott listáját az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés *c)* pontjának *cg)* alpontja alapján e rendelet hatálybalépését követő 15 napon belül teszi közzé.

(4) A területazonosítási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban jóváhagyott területek a MePAR változása következtében nem veszítik el támogatási jogosultságukat.

(5) Egy adott területre akkor vehető igénybe támogatás, ha a célprogramba bevitt kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területet a célprogramban előírtaknak megfelelően hasznosítják.

(6) Az (5) bekezdésben foglaltakon túl a támogatás igénybevételének további feltétele egy adott területre vonatkozóan, hogy a területazonosítási kérelmen megadásra kerüljenek a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület elhelyezkedését az Egységes Országos Vetületi Rendszerben legalább 3 méter pontossággal megadó koordináták (a továbbiakban: EOV koordináták).

(7) Amennyiben a 3. § (1) bekezdés *a)* pont *ab)* alpontja szerinti tanyás gazdálkodás célprogram esetében a célprogramba bevinni kívánt földterület nagyobb, mint 50 hektár, akkor az 50 hektárt meghaladó területrészt nem támogatható.

(8) A 3. § (1) bekezdés *a)-c)* pontjai szerinti célprogramok esetében a támogatható terület a közös agrárpolitika keretébe tartozó, mezőgazdasági termelők részére meghatározott közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott egyes támogatási rendszerek létrehozásáról, az 1290/2005/EK, a 247/2006/EK és a 378/2007/EK rendelet módosításáról, valamint az 1782/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. január 19-i 73/2009/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 73/2009/EK rendelet) 124. cikk (2) bekezdésében meghatározott terület.

8. § (1) A 3. § (1) bekezdés *a)* pont *ad)* alpontja, illetve a *b)* pont *bc)* alpontja és *bd)* alpontjának 2. pontja szerinti célprogramok támogatásának igénybevételére a *6. számú melléklet* szerinti MTÉT egységek meghatározott zónáinak a 7. § (3) bekezdés szerinti IH közlemény fizikai blokkazonosító szerint lehatárolt területei jogosultak.

(2) A 3. § (1) bekezdés *a)* pont *ae)* alpontjának 2. pontja szerinti célprogram támogatásának igénybevételére a *7. számú mellékletben* meghatározott mintaterületeknek a 7. § (3) bekezdés szerinti IH közlemény fizikai blokkazonosító szerint lehatárolt területei jogosultak.

(3) A 3. § (1) bekezdés *a)* pont *ae)* alpontjának 1. pontja, illetve a *b)* pont *bd)* alpontjának 1. pontja szerinti célprogramok esetében a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület lejtésszöge alapján abban az esetben igényelhető támogatás, ha a terület több mint 50%-a a fenti célprogramokra előírt lejtésszögű.

(4) A 3. § (1) bekezdés *d)* pont *db)-dc)* alpontjai szerinti célprogramok támogatásának igénybevételére a *8. számú mellékletben* meghatározott mintaterületek mélyártereinek a 7. § (3) bekezdés szerinti IH közlemény fizikai blokkazonosító szerint lehatárolt területei jogosultak.

9. § (1) Amennyiben a tábla területe túlnyúlik a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület határain, a vállalt kötelezettségeket a teljes táblán be kell tartani, azonban támogatás csak a kötelezettségvállalással érintett táblarészre nyújtható.

(2) Amennyiben az (1) bekezdés szerinti túlnyúlt terület egy másik kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területet érint, akkor a nagyobb kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület célprogramjának előírásait kell a

teljes tábla területén betartani, azonban a tábla vonatkozásában a támogatási jogosultság és a támogatási összeg megállapításakor a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területen belüli táblarész kerül elfogadásra.

(3) Ha a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület határain túlnyúló táblarészen meg nem felelés kerül megállapításra, a jogkövetkezményeket a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területen belüli táblarész vonatkozásában kell alkalmazni.

(4) Az intézkedés keretében egybeművelt tábla nem jogosult támogatásra.

(5) A terület azonosítása során használt kategóriák (tábla, mezőgazdasági parcella, kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület) egy fizikai blokkon belüli szemléltető ábráját a 15. számú melléklet tartalmazza.

Állategységhez kötött jogosultsági szempontok

10. § (1) A 3. § (1) bekezdés *b)* pontjában, valamint *d)* pontjának *db)-dc)* alpontjaiban meghatározott célprogramok esetében a támogatásra az a kérelmező jogosult, aki a II. fejezet szerinti legeltethető állatokra vonatkozóan a támogatási időszak teljes időtartama alatt a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet alapján vezetett nyilvántartásban az állatállomány tartójaként szerepel, valamint eleget tesz:

a) szarvasmarhafélékre vonatkozóan a szarvasmarha fajok egyedének jelöléséről, valamint Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló 99/2002. (XI. 5.) FVM rendeletben,

b) lófélékre vonatkozóan az egyes állatfajok egyedének Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló 29/2000. (VI. 9.) FVM rendeletben,

c) juh-, kecskefajokra vonatkozóan a juh- és kecskefajok egyedének Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló 47/2005. (V. 23.) FVM rendeletben előírt, az állatállományra vonatkozó bejelentési kötelezettségeknek.

(2) A kifizetési kérelem adminisztratív ellenőrzése során az állategységhez kötött jogosultság vizsgálatakor az (1) bekezdés *a)-c)* pontjaiban hivatkozott nyilvántartásokban szereplő, az egyes célprogramokon belül legeltethető fajok esetében a kérelem benyújtásának gazdálkodási évére meghatározott napi állományadatok éves átlaga alapján számított állategységet kell figyelembe venni, amelyet a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (a továbbiakban: MVH) kizárólag az (1) bekezdésben hivatkozott nyilvántartásokból állapít meg.

(3) A célprogramra vonatkozó előírások teljesítésének helyszíni ellenőrzése során az állategység a gazdálkodási napló adatai alapján kerül meghatározásra.

(4) A bérlegeltetés keretén belül legeltetett állatok a célprogramra vonatkozó előírások teljesítésének helyszíni ellenőrzése során figyelembe vehetők, azonban a jogosultsági feltételek megállapításakor nem.

Kötelezettségek vállalásának általános feltételei

11. § (1) A támogatásra jogosultnak a kötelezettségvállalással érintett teljes területen a támogatási időszak öt éves időtartama alatt végig be kell tartania az általa vállalt célprogram előírásait.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően a 3. § (1) bekezdés *b)* pont *bd)* alpontjában szereplő környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram esetén a támogatási időszak tíz év.

(3) Valamennyi célprogram esetében a kötelezettségvállalás kezdő időpontja 2009. szeptember 1.

(4) A támogatásra jogosultnak a teljes támogatási időszak alatt gazdasága teljes területén be kell tartania:

a) a 73/2009/EK rendeletben rögzített irányelvek alapján a külön jogszabályokban meghatározott - a kölcsönös megfeleltetésre vonatkozó előírások egyik részét képező - jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeket,

b) a kölcsönös megfeleltetésre vonatkozó előírások másik részét képező, az 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú mellékletében foglalt, „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartására vonatkozó előírásokat (a továbbiakban: HMKÁ előírások),

c) a 16. számú melléklet szerint a tápanyag-gazdálkodásra, valamint

d) a 17. számú melléklet szerint a növényvédőszer-használatra vonatkozó minimumkövetelményeket.

(5) Amennyiben a 3. § (1) bekezdés *b)* pont *bc)* alpontja, *bd)* alpontjának 2. pontja, valamint *d)* pont *db)-dc)* alpontjai szerinti célprogramok keretében támogatott területen felszíni vízállás található, úgy ennek tekintetében nem kell alkalmazni a (4) bekezdés *b)* pontja szerinti előírásokat, ha ezzel kapcsolatban vis maior kérelmet nyújtott be a támogatásra jogosult székhelye vagy lakhelye szerinti illetékes MVH megyei kirendeltséghez.

(6) A célprogramok teljesítéséhez köthető legfontosabb adminisztrációs tevékenységek összefoglaló táblázatát a 22. számú melléklet tartalmazza.

12. § (1) A támogatásra jogosult köteles a támogatási időszak alatt az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program I. és II. intézkedéscsoportjához kapcsolódó képzések tárgyában nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 139/2008. (X. 22.) FVM rendelet alapján szervezett agrár-környezetgazdálkodási képzésen mindkét képzési időszak folyamán egy-egy alkalommal részt venni.

(2) Az (1) bekezdés vonatkozásában az első képzési időszak a támogatási időszak első és második gazdálkodási évét, a második képzési időszak a támogatási időszak harmadik, negyedik és ötödik gazdálkodási évét foglalja magában.

(3) Az (1)-(2) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni a 3. § (1) bekezdés *b)* pont *bd)* alpont 1. pontjában szereplő célprogram vonatkozásában is.

(4) Az (1) bekezdés szerinti képzésen a támogatásra jogosultnak kell részt vennie. Amennyiben a támogatásra jogosult nem természetes személy, a képzésen a vezető tisztségviselőnek, képzésre kijelölt alkalmazottnak vagy tagnak kell részt vennie. Családi gazdaság esetében a képzésen a családi gazdaság vezetőjének vagy a családi gazdaság tagjának kell részt vennie.

A szántóföldi és az ültetvény célprogram csoportokra vonatkozó különleges kötelezettségek

13. § (1) A 3. § (1) bekezdésének *a)* és *c)* pontjaiban meghatározott célprogramok esetében a támogatásra jogosult köteles a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, és a célprogram utolsó gazdálkodási évében a támogatásba bevont területre vonatkozóan bővített talajvizsgálatot végeztetni.

(2) A talajvizsgálat elvégzése során:

a) a talajvizsgálathoz szükséges átlag talajmintákat kell venni;

b) egy átlagminta legfeljebb öt hektár nagyságú területet fedhet le;

c) a talajmintavételt a 18. számú melléklet szerinti betartandó követelmények betartásával bárki elvégezheti;

d) a talajvizsgálatot csak a megfelelő vizsgálati paraméterekre akkreditációval rendelkező talajlaboratóriumok végezhetik el, mely talajlaboratóriumokról az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés *c)* pontjának *cg)* alpontja alapján közleményt tesz közzé;

e) öt hektárnál kisebb kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területek esetében legalább egy mintavétel szükséges.

(3) Több földhasználó szomszédos, kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területei azonos célprogram csoportokban való részvétel esetén összevonhatók a mintavétel szempontjából.

(4) A (3) bekezdésben foglaltaktól eltérően a 3. § (1) bekezdés *c)* pontja szerinti célprogram csoport esetében kizárólag az azonos ültetvénycsoporttal borított kötelezettségvállalással egybefüggő területek vonhatók össze.

(5) A (3)-(4) bekezdés szerinti esetekben valamennyi földhasználónak rendelkeznie kell a talajlaboratórium által a talajminta leadásáról kiállított átvételi igazolás másolati példányával, illetve a vizsgálati eredményével.

(6) A támogatási időszakot megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben vett talajminták alapján készült talajvizsgálatok akkor fogadhatók el, ha a talajminták akkreditált talajlaboratóriumba való leadására 2008. szeptember 1. és 2010. augusztus 31. között került sor. A talajminták leadásáról az akkreditált laboratórium átvételi igazolást állít ki a földhasználónak, amelyet az MVH a földhasználó által vállalt célprogram előírásainak ellenőrzésekor a talajlaboratórium vizsgálati eredményének kiadásáig teljesítésként fogad el.

(7) A támogatási időszak utolsó évében a talajvizsgálathoz szükséges talajminták akkreditált talajlaboratóriumba való leadásának kezdő időpontja 2013. szeptember 1., végső időpontja 2014. augusztus 31. A talajminták leadásáról az akkreditált laboratórium átvételi igazolást állít ki a földhasználónak, amelyet az MVH a földhasználó által vállalt célprogram előírásainak ellenőrzésekor a talajlaboratórium vizsgálati eredményének kiadásáig teljesítésként fogad el.

(8) A (6) bekezdés vonatkozásában a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv alapján a központi költségvetés, valamint az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap Garancia Részlege társfinanszírozásában megvalósuló agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevitelének részletes szabályairól szóló 150/2004. (X. 12.) FVM rendeletben foglalt intézkedés (a továbbiakban: NVT AKG intézkedés) ötödik gazdálkodási évében, azaz 2008. szeptember 1. és 2009. augusztus 31. között végzett, az ugyanazon földterületre vonatkozó teljes vagy bővített talajvizsgálat eredménye jelen célprogramok esetében elfogadásra kerül.

14. § (1) A támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben végzett talajvizsgálati eredmények alapján évente célprogramonként külön tápanyag-gazdálkodási tervet kell készíteni és végrehajtani. Amennyiben nem áll rendelkezésre talajvizsgálati eredmény, úgy egyszerűsített mérlegszámítási

módszer alapján a területre vonatkozó öt évnél nem régebbi talajvizsgálati eredmény felhasználásával, vagy a tervezett termésszinthez meghatározott tápanyagigénnyel kell elkészíteni a tápanyag-gazdálkodási tervet.

(2) A 3. § (1) bekezdésének *c)* pontjának *ca)-cb)* alpontjaiban meghatározott célprogramok esetében a tápanyag-gazdálkodási tervet a talajvizsgálati eredmények, valamint a 19. számú melléklet szerinti levélanalízis eredménye alapján kell elkészíteni.

(3) A levélanalízist csak a megfelelő vizsgálati paraméterekre akkreditációval rendelkező laboratóriumok végezhetik el, mely laboratóriumokról az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés *c)* pontjának *cg)* alpontja alapján közleményt tesz közzé.

(4) A levélminták leadásáról az akkreditált laboratórium átvételi igazolást állít ki a földhasználónak, amelyet az MVH a földhasználó által vállalt célprogram előírásainak ellenőrzésekor a laboratórium vizsgálati eredményének kiadásáig teljesítésként fogad el.

(5) A tápanyag-gazdálkodási tervnek tartalmaznia kell a növénytaplálás céljára kijuttatandó anyagok típusát (műtrágya, szervestrágya, egyéb termésmenvelő anyag) és

a) műtrágya és szennyvíziszap esetén az N, P, K elemre,

b) szervestrágya esetén az N elemre vonatkozó

kijuttatható hatóanyag hektáronkénti maximális mennyiségét.

(6) Szennyvíziszap kihelyezésére a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól szóló 50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet előírásainak betartása mellett van lehetőség.

(7) A tápanyag-gazdálkodási terv elkészítése során:

a) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet [a továbbiakban: 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet] 6. § (1)-(2) bekezdéseiben az egyes növények fajlagos tápanyag igényére meghatározott adatokat kell figyelembe venni;

b) meg kell határozni a (4) bekezdés szerint a kijuttatható elem(ek)re vonatkozó hatóanyag hektáronként maximális mennyiségét;

c) nitrátérzékeny területek esetében az 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 4. § (1) bekezdésben meghatározott értékeket nem lehet túllépni;

d) tápanyag-utánpótlásra felhasználható anyagok:

da) a termésmenvelő anyagok engedélyezéséről, tárolásáról, forgalmazásáról és felhasználásáról szóló 36/2006. (V. 18.) FVM rendeletnek megfelelő anyag;

db) EK jelölésű műtrágya;

dc) nem engedélyköteles szervestrágya (az állatfaj megadásával).

(8) A tápanyag-gazdálkodási tervben meghatározott kijuttatandó hatóanyag dózisokat túllépni nem lehet.

(9) A 3. § (1) bekezdésének *a)* pontjában meghatározott célprogramok esetében a támogatásra jogosult köteles évente célprogramonként külön, a támogatásba bevont területre vonatkozóan földhasználati tervet készíteni vagy készíttetni a 16. § (1) bekezdés szerinti vetésváltási szabályok figyelembevételével. A földhasználati terv tartalmi követelményei az alábbiak:

a) kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területenként az egyes táblák esetében fel kell tüntetni:

aa) a már vetett előveteményt, azaz az előző gazdálkodási év főnövényét vagy másodvetését;

ab) a hasznosításra kerülő főnövények körét, valamint

b) az adott célprogramban rögzített vetésszerkezeti előírások szerinti növénykultúra-csoportok esetében meg kell határozni:

ba) a terület nagyságát;

bb) az adott gazdálkodási évre vonatkoztatott százalékos részarányt, valamint

bc) a támogatási időszak teljes egészére vonatkoztatott százalékos részarányt.

(10) A 3. § (1) bekezdés *a)* pont *ad)* alpontjának 1. és 4. pontjaiban szereplő célprogramok esetében, amennyiben a támogatási időszak teljes időtartama alatt évelő szálas pillangós takarmánynövények termesztésére kerül sor, földhasználati tervet nem kell készíteni.

15. § (1) A 14. § (1) bekezdésben foglalt tápanyag-gazdálkodási tervet, illetve a 14. § (9) bekezdésben meghatározott földhasználati tervet évente szeptember 30-ig kell elkészíteni a következő gazdálkodási évre vonatkozóan. Amennyiben a főnövény betakarítására szeptember 30-át követően kerül sor, a terveket a betakarítást követően kell haladéktalanul elkészíteni.

(2) Az elkészített tervektől való eltérést a gazdálkodási naplóban dokumentálni kell az eltérés indoklásával együtt.

(3) A tervek eredeti példányát a támogatási időszak alatt meg kell őrizni.

(4) Az első gazdálkodási évre vonatkozó tápanyag-gazdálkodási tervet és földhasználati tervet legkésőbb a területazonosítási kérelmet jóváhagyó vagy részben jóváhagyó határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül kell elkészíteni.

(5) A támogatásra jogosult köteles az előző gazdálkodási évre vonatkozó tápanyag-gazdálkodási terv *20. számú mellékletben* foglalt adattartalmát évente szeptember 1. és november 30. között, elektronikus úton benyújtani a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatalhoz (a továbbiakban: MgSzH). Az első gazdálkodási évre vonatkozó terv fentiek szerinti adattartalmát 2010. szeptember 1. és november 30. között kell benyújtani.

(6) Az akkreditált talajlaboratórium által megküldött talajvizsgálati eredmények az adott gazdálkodási évet követő tápanyag-gazdálkodási tervek elkészítéséhez szolgálnak alapul.

16. § (1) A vetésváltási szabályok betartását előíró célprogramok esetében a táblaszinten, a HMKÁ előírásokon túl alkalmazandó szabályok az alábbiak:

a) cukorrépa, cékla, takarmányrépa, burgonya, lóbab, szója és csillagfürt csak egyszer termeszthető 4 éven belül;
b) napraforgó, szárazborsó csak egyszer termeszthető 5 éven belül;
c) két hüvelyes növény, illetve hüvelyes növény és szálas pillangós takarmánynövény termesztése között legalább két évnek kell eltelnie;

d) lucerna után hüvelyes növény nem termesztendő;

e) szója, olajrepce, napraforgó nem követheti egymást a vetésváltásban.

(2) A vetésváltási szabályok teljesítésébe a másodvetést figyelembe kell venni.

(3) A támogatásra jogosult a II. fejezetben meghatározott vetésszerkezetre vonatkozó előírásokat a teljes támogatási időszak alatt a célprogramban támogatott területen, célprogramonként köteles betartani.

(4) Zöldugarra vonatkozó szabályok:

a) az ugaroltatás ideje alatt tilos műtrágya és növényvédő szer alkalmazása;

b) legalább 10 cm magas tarló alkalmazása mellett kaszálást vagy szárazzást évente, június 15-ét követően lehet végezni;

c) a zöldugart július 30. után lehet feltörni, a növényi részek talajba forgatásával;

d) a zöldugarként hasznosított területen tilos gazdasági haszonállattal legeltetni és magot fogni;

e) termesztett növényeknek csak méhészeti és zöldtrágyázási célú felhasználása lehetséges;

f) a pihentetett terület nem vehető figyelembe zöldugarként.

(5) A 29. § (3) bekezdése szerinti ritka növényfajták termesztése esetén egy adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területen belül a ritka növényfajtát tartalmazó tábla mellett nem lehet ugyanolyan fajú, nem ritka növényfajtaival borított táblát elhelyezni.

(6) Az 58. § (4) bekezdés *g)* pontja, 59. § (4) bekezdés *h)* pontja, 60. § (4) bekezdés *h)* pontja, valamint 65. § (4) bekezdés *g)* pontja szerinti előírást évelő szálas pillangós takarmánynövény termesztése esetén nem kell alkalmazni az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre vonatkozóan.

(7) A 3. § (1) bekezdés *a)* pontjai szerinti célprogramok esetében a támogatásra jogosultnak az MVH által közleményben közzétett módon be kell jelentenie:

a) zöldtrágyázás megvalósítása esetén a vetés beforgatását megelőző 10 munkanapon belül a zöldtrágyázásra kerülő növényfajt, a munkálat végzésének helyét és időpontját;

b) másodvetés megvalósítása esetén a munkálatok elvégzését követő 10 munkanapon belül az elvetett növényfajt, a munkálat végzésének helyét és időpontját;

c) középmező lazítás megvalósítása esetén a munkálat végzését követő 10 munkanapon belül a megvalósítás helyét és időpontját.

17. § (1) A 73. § (4) bekezdés *h)* pontja, 74. § (4) bekezdés *g)* pontja, valamint 75. § (4) bekezdés *f)* pontja szerinti előírás esetében a madárodúkat az ültetvény területén vagy az ültetvény közvetlen környezetében kell elhelyezni, a szélső soroktól legfeljebb 100 m-es távolságban.

(2) A növényvédelem során kizárólag környezetkímélő növényvédőszer-hatóanyagok alkalmazhatók.

(3) Zárlati károsítók megjelenése esetén a földhasználók a megjelölt célprogramokban az MgSzH megyei növény- és talajvédelmi igazgatóságainak szakmai javaslata alapján az MgSzH Központ engedélyező hatóságának az engedélye szerint gazdálkodási évenként egyszeri alkalmazásra az engedélyezésben foglaltaknak megfelelően felhasználhatják a környezetkímélő besorolásba nem került növényvédőszer-hatóanyagokat.

(4) Az alkalmazható növényvédőszer-hatóanyagokat, azok környezetvédelmi szempontú besorolását (sárga vagy zöld), valamint a hatóanyagokat tartalmazó növényvédő szerek körét az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés *c)* pontjának *cg)* alpontja alapján a támogatási kérelem benyújtásának évében augusztus 31-ig, ezt követően évente január 31-ig közleményben teszi közzé.

Gazdálkodási naplóval kapcsolatos kötelezettségek

18. § (1) A támogatásra jogosult a HMKÁ előírások teljesítésének ellenőrzése, valamint a célprogram-előírások teljesítésének ellenőrzése érdekében a gazdasága teljes területén elvégzett tevékenységekről a *21. számú melléklet* szerinti gazdálkodási naplót papír alapon vagy elektronikus úton köteles naprakészen vezetni.

(2) A gazdálkodási napló naprakész vezetése alatt az alábbiak értendők:

- a) napi bontásban vezetendő a növényvédelmi kezelésről (permetezési napló) szóló nyilvántartás;
- b) heti bontásban vezetendő adat az a), c) és d) pontban szereplő adatok kivételével valamennyi művelési adat;
- c) havi bontásban vezetendő adat az állatállomány-változás nyomon követése;
- d) évi bontásban vezetendő adat a szerveztrágya mérleg nyilvántartása.

(3) A tevékenységeket legkésőbb azok elvégzésétől számított egy héten belül rögzíteni kell a gazdálkodási naplóban.

(4) A gazdálkodási naplót minden év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-ig tartó időszakra, a GN 02-05, valamint GN 16-17 lapok esetében a teljes támogatási időszakra vonatkozóan folyamatosan kell vezetni.

(5) A gazdálkodási napló elektronikus formanyomtatványa az IH, az MVH, valamint az MgSzH honlapján kerül közzétételre. A gazdálkodási napló kitöltési útmutatóját az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés c) pontjának cg) alpontja alapján legkésőbb 2009. július 1-jéig közleményben teszi közzé.

(6) A gazdálkodási napló eredeti példányát, elektronikus úton történő vezetés esetén a gazdálkodási év lezárását követően kinyomtatott példányát a támogatási időszak végét követő második gazdálkodási év végéig meg kell őrizni.

(7) A támogatásra jogosult köteles a gazdálkodási naplónak, a Tv. 14. § (1) bekezdés c) pontjának cg) alpontja alapján az IH közleményben meghatározott adatait minden év szeptember 1. és november 30. között elektronikusan benyújtani az MgSzH-hoz. Az első gazdálkodási évre vonatkozó gazdálkodási naplót 2010. szeptember 1. és november 30. között kell benyújtani.

(8) A helyszíni ellenőrzés a gazdálkodási napló eredeti példányán történik.

(9) A gazdálkodási napló (7) bekezdés szerinti adattartalmának benyújtása vonatkozásában hiánypótlásnak helye nincs.

A monitoring rendszer működtetése

19. § (1) A támogatási célok megvalósulásának nyomon követése érdekében a támogatásra jogosultnak az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból támogatott intézkedések monitoring adatszolgáltatási rendjére vonatkozó részletes szabályokról szóló 18/2009. (III. 6.) FVM rendeletben foglaltak szerint évente nyilatkozni kell a monitoring adatokról.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt monitoring adatszolgáltatáson túl a célprogram-előírások gazdasági és környezeti hatásainak vizsgálata érdekében az IH hatásindikátor monitorozó rendszert működtet az intézkedés teljes időtartama alatt.

(3) A hatásindikátor monitorozó rendszer üzemeltetéséről, működéséről, a kiválasztásra kerülő támogatásra jogosultak szempontrendszeréről, a gyűjtendő adatok köréről, valamint a kiértékelés módszertanáról a Tv. 14. § (1) bekezdés c) pontjának cg) alpontja alapján az IH közleményben rendelkeznek.

(4) A (2) bekezdés szerinti rendszer keretében a támogatásra jogosultak közül reprezentatív mintasokaság kerül kiválasztásra, különösen az alábbi szempontok figyelembevételével:

a) a rendszerbe kiválasztottaknak az intézkedés keretében támogatott összterület 10%-át le kell fednie az országos területi lefedettség szerint;

b) a célprogramok vizsgálata alapján:

ba) gazdasági méretek szerinti csoportok szerint;

bb) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület átlagos mérete szerint;

bc) a földterület természetvédelmi és környezetvédelmi besorolása szerint;

bd) a támogatásra jogosult által a gazdálkodásából az intézkedésbe bevont terület nagysága szerint;

be) a támogatásra jogosult által vállalt célprogramok száma szerint;

c) a támogatásra jogosultak vizsgálata alapján:

ca) az üzemek típusa szerint;

cb) szaktanácsadási szolgáltatás igénybevétele szerint;

cc) az iskolai végzettség szerint.

(5) Az IH a mintasokaság kiválasztási eljárásának döntését követő harminc napon belül írásban értesíti azon támogatásra jogosultakat, akik a (4) bekezdés alapján a mintasokaságba kiválasztásra kerültek.

(6) Az a támogatásra jogosult, aki a mintasokaságba kiválasztásra került, köteles a támogatási időszak alatt, valamint az azt követő gazdálkodási év során a gazdasági, természetvédelmi, talajvédelmi és vízvédelmi hatások monitorozása érdekében

a) a gazdasága teljes területére vonatkozóan a hatásindikátor monitorozó rendszert üzemeltető részére adatokat rendelkezésre bocsátani, valamint

b) a hatásindikátor monitorozó rendszer működése érdekében meghatározott vizsgálatokban közreműködni gazdasága teljes területén.

(7) E kötelezettségek teljesítésével kapcsolatban a támogatásra jogosultat költség nem terheli. A hatásindikátor monitorozó rendszer működésére és a (6) bekezdésben foglalt vizsgálatok elvégzésének költségeire a monitoringot végző részére az IH az EMVA Technikai Segítségnyújtás intézkedés keretéből nyújt fedezetet.

A támogatásra jogosult által vállalt kötelezettségekben bekövetkező változás általános szabályai

20. § (1) A támogatási időszak alatt:

a) a 7. § (6) bekezdése szerint beazonosított, a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület elhelyezkedése nem változhat;

b) az a) pont szerinti területen elhelyezkedő, azonos célprogramon belüli mezőgazdasági parcellák, illetve táblák határai a támogatási időszak alatt módosíthatók;

c) a mezőgazdasági parcellák, illetve táblák száma gazdasági évenként változhat.

(2) A célprogramok közötti váltás a támogatási időszak alatt nem lehetséges.

(3) A 3. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontjának 1. és 4. pontjaiban meghatározott célprogramok esetében a támogatási időszak alatt nincs lehetőség a szálás pillangós takarmánynövények termesztése és a vegyes szántóföldi növénytermesztés közötti váltásra.

(4) A célprogramba bevitt terület növelésére kizárólag kötelezettségátvállalás révén van lehetőség.

21. § (1) Amennyiben a 3. § (1) bekezdés c) pont ca)-cc) alpontjaiban meghatározott célprogramoknál a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egy részét érintően az ültetvény kivágásra, majd újratelepítésre kerül, de az új telepítésű ültetvény után alacsonyabb támogatási összeg igényelhető, úgy a támogatásra jogosult köteles az ültetvény elhelyezkedését legalább 3 méter pontossággal megadó EOV koordinátákat a kifizetési kérelem benyújtására rendelkezésre álló időszakban elektronikus úton benyújtani.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt újratelepített területre az új növényfaj szerint járó alacsonyabb támogatási összeg kerül kifizetésre.

(3) Amennyiben az új telepítésű ültetvény után magasabb hektáronkénti támogatási összeg igényelhető, mint a kivágott növényfajra, úgy a támogatásra jogosult részére az újratelepített terület vonatkozásában a területazonosítási kérelemre hozott határozat alapján járó korábbi támogatási összeg kerül kifizetésre.

(4) Az (1) bekezdésben foglalt újratelepített terület területazonosításának költségeit a támogatásra jogosult viseli, arra vonatkozóan a 29. § (5) bekezdése szerinti költség nem fizethető ki.

Kötelezettség megszüntetése egyéb jogcímekkel kapcsolatban

22. § (1) Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló 1698/2005/EK tanácsi rendelet részletes alkalmazási szabályainak megállapításáról szóló, 2006. december 15-i 1974/2006/EK bizottsági rendelet 27. cikk (11) bekezdésének megfelelően a támogatásra jogosult az agrár-környezetgazdálkodási célprogram keretében a támogatott területét a megkezdett gazdálkodási év befejeztével mezőgazdasági erdősítési intézkedésbe bevonhatja.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt erdősített terület agrár-környezetgazdálkodási támogatásra való jogosultsága az erdőtelepítés megkezdésének gazdálkodási évétől megszűnik, de a támogatásra jogosultat támogatás-visszafizetési kötelezettség nem terheli.

(3) Amennyiben a támogatásra jogosult az (1) bekezdés alapján a támogatott területét a megkezdett gazdálkodási év befejeztével mezőgazdasági erdősítési intézkedésbe bevonja, de az erdőtelepítést a következő gazdálkodási évben nem kezdi meg, azonban az adott célprogram keretében vállalt kötelezettségeit teljesíti, akkor az adott gazdálkodási évre vonatkozóan továbbra is jogosult az agrár-környezetgazdálkodási támogatásra.

(4) Fás szárú energetikai célú ültetvény telepítésére, valamint ültetvény telepítése esetében az (1)-(3) bekezdésben foglaltak nem alkalmazandók, ide nem értve a 21. § (1) és (3) bekezdései szerinti ültetvény újratelepítést.

(5) A 3. § (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott célprogramok esetén a támogatásra jogosult a támogatott területét a megkezdett gazdálkodási év végével az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az agrár-erdészeti rendszerek mezőgazdasági földterületeken történő első létrehozásához nyújtandó támogatás

igénybevételének részletes szabályairól szóló 46/2009. (IV. 16.) FVM rendelet [a továbbiakban: 46/2009. (IV. 16.) FVM rendelet] szerinti agrár-erdészeti intézkedésbe bevonhatja.

(6) Az (5) bekezdésben foglaltak esetén:

a) amennyiben a 3. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott szántóföldi célprogram csoporton belüli támogatott terület kerül bevonásra, úgy a terület agrár-környezetgazdálkodási támogatásra való jogosultsága a fásítás, illetve a gyepesítés megkezdésének gazdálkodási évétől megszűnik, de a támogatásra jogosultat támogatás-visszafizetési kötelezettség nem terheli;

b) amennyiben a 3. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott gyepgazdálkodási célprogram csoporton belüli terület kerül bevonásra, úgy a terület támogatásra való jogosultsága megmarad.

(7) Amennyiben a támogatásra jogosult a szántóföldi célprogram csoporton belüli támogatott területét a megkezdett gazdálkodási év befejeztével a 46/2009. (IV. 16.) FVM rendelet szerinti agrár-erdészeti intézkedésbe bevonja, de a fásítást, illetve a gyepesítést a következő gazdálkodási évben nem kezdi meg, azonban az adott célprogram keretében vállalt kötelezettségeit teljesíti, úgy az adott gazdálkodási évre vonatkozóan jogosult az agrár-környezetgazdálkodási támogatásra.

(8) Amennyiben a támogatásra jogosult a támogatott területén az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nem termelő mezőgazdasági beruházásokhoz nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet [a továbbiakban: 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet] 3. § (1) bekezdés a) pontjának aa)-ab) alpontjai szerinti sövénytelepítést vagy mezővédő fásítást, illetve a b) pontjának ba) alpontja szerinti füves mezsgye telepítést hajt végre, a beruházás területének agrár-környezetgazdálkodási támogatásra való jogosultsága a beruházás megkezdésének gazdálkodási évétől megszűnik, a támogatásra jogosultat támogatás-visszafizetési kötelezettség nem terheli.

(9) A támogatásra jogosult köteles a (8) bekezdés szerinti, beruházással érintett kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület elhelyezkedését legalább 3 méter pontossággal megadó EOY koordinátákat a kifizetési kérelem benyújtására rendelkezésre álló időszakban elektronikus úton benyújtani.

(10) A (9) bekezdésben foglalt beruházással érintett ismételt területazonosításának költségeit a támogatásra jogosult viseli, arra vonatkozóan a 29. § (5) bekezdése szerinti kifizetés nem igényelhető.

Kötelezettségátadásra vonatkozó szabályok

23. § (1) A támogatásra jogosult a választott célprogram keretében vállalt kötelezettségét kizárólag a támogatásra való jogosultsággal együtt ruházhatja át.

(2) Földhasználatra vonatkozó szerződés alapján történő földhasználat esetén, amennyiben a támogatás alapját képező terület tulajdonosának személyében változás történik, de a célprogramba bevitt területen továbbra is a földhasználó teljesíti a vállalt kötelezettségeket, a támogatás folyósítását a változás nem érinti.

(3) Kötelezettségátadás és jogutódlás esetén kötelezettséget átadni csak az átadni kívánt célprogram, valamint az intézkedés jogosultsági kritériumainak megfelelő földhasználónak lehet. A kötelezettség átvevőjének a célprogramba bevitt területei vonatkozásában meg kell felelnie a célprogramra vonatkozó jogosultsági feltételeknek.

(4) Kötelezettségátadás esetén a kötelezettség átadójának a célprogramban megmaradó területei vonatkozásában meg kell felelnie a célprogramra vonatkozó jogosultsági feltételeknek.

(5) A gazdálkodó szervezet nevében történt változás esetén a Tv. 29. § (1) bekezdése szerint kell eljárni.

(6) A gazdálkodó szervezet cégformájában történt változás esetén a 25. § (1) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni.

(7) A (3) bekezdés szerinti esetben a jogosultsági feltételek vizsgálatakor a támogatási kérelmek újrapontozására nem kerül sor.

24. § (1) Kötelezettségátadás és jogutódlás esetén kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnél kisebb területet átadni nem lehet.

(2) Az (1) bekezdés szerinti területhez kapcsolódó e rendelet szerinti jogosultságokat és kötelezettségeket egy földhasználónak kell átadni.

(3) A kötelezettségátadás és jogutódlás esetén célprogram váltásra nincs lehetőség és a kötelezettségátadás csak teljes gazdálkodási évre vonatkozhat.

(4) A kötelezettség átvállalása a támogatási időszak hátralévő időtartamára vonatkozik.

(5) Kötelezettségátadásra - az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a mezőgazdasági termelők gazdaságátadásához nyújtandó támogatás részletes feltételeiről szóló 83/2007. (VIII. 10.) FVM rendelet szerinti esetek kivételével - a támogatási időszak első gazdálkodási évében nincs lehetőség.

(6) Egy adott területhez kapcsolódó kötelezettség - a jogutódlás és a vis maior esetek kivételével - egyszer adható át.

(7) Kötelezettségátadás és jogutódlás esetén az MVH és az átruházó közötti jogviszonyból származó valamennyi jog az átvevőt illeti meg, és valamennyi kötelezettség az átvevőt terheli.

25. § (1) A kötelezettségátadásra vonatkozó kérelmet postai úton, egy példányban az MVH által rendszeresített formanyomtatványon kell benyújtani a kötelezettségátadást kérelmező székhelye vagy lakhelye szerinti illetékes megyei MVH kirendeltségére a kötelezettség átadó és a kötelezettséget átvállalni kívánó együttes aláírásával. A támogatási időszak folyamán a kötelezettség átadására vonatkozó kérelem beadási határidők az alábbiak:

- a) a 2010/2011., azaz a második gazdálkodási év vonatkozásában: 2010. augusztus 31.;
- b) a 2011/2012., azaz a harmadik gazdálkodási év vonatkozásában: 2011. augusztus 31.;
- c) a 2012/2013., azaz a negyedik gazdálkodási év vonatkozásában: 2012. augusztus 31.;
- d) a 2013/2014., azaz az ötödik gazdálkodási év vonatkozásában: 2013. augusztus 31.

(2) A 3. § (1) bekezdés *b)* pont *bd)* alpontjának 1. pontjában meghatározott környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram esetén a kötelezettségátadásra vonatkozó kérelmet az 5. gazdálkodási évet követően évente augusztus 31-ig lehet benyújtani az azt követő gazdálkodási évekre vonatkozóan.

(3) Az (1) bekezdés szerinti kérelemben több terület átadását is lehet kérelmezni, figyelemmel a 24. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakra.

(4) Egy gazdálkodási évben egy támogatásra jogosult legfeljebb egy kötelezettségátadásra vonatkozó kérelmet nyújthat be.

(5) Az átadónak biztosítania kell az átvevő részére a kötelezettségnek a korábbi időszak alatti teljesítését igazoló dokumentumok mindkét fél által aláírt másolati példányát, így különösen a gazdálkodási napló másolati példányát, a földterület EOV koordinátákkal történt beazonosításának eredményeit, valamint ha célprogram előírásai megkövetelik, a tápanyag-gazdálkodási terv, a földhasználati terv másolati példányát és a talajvizsgálati eredményeket.

(6) A kötelezettség átvevője nem lehet olyan földhasználó, aki az intézkedésben támogatásra jogosult volt, de valamely adminisztratív vagy helyszíni ellenőrzés megállapításai alapján a teljes támogatási időszakra vonatkozóan kizárásra került az átvállalni kívánt célprogramból vagy az agrár-környezetgazdálkodási intézkedésből.

(7) A kötelezettség átvevőjének az (1) bekezdés szerinti kérelemre hozott helyt adó vagy részben helyt adó határozat kézhezvételét követően az adott területre vonatkozóan a 36/2009. (IV. 3.) FVM rendelet szerinti egységes kérelemmel együtt május 15-ig kifizetési kérelmet kell benyújtania az illetékes megyei MVH kirendeltséghez. Amennyiben a döntés kézhezvétele ezen időpontig nem történik meg, a kifizetési kérelmet a kötelezettség átadásáról szóló kérelemben foglalt területadatoknak megfelelően kell kitölteni.

(8) Amennyiben nem állapíthatóak meg egyértelműen az (1) bekezdés alapján benyújtott kérelem esetén a kötelezettségátadás feltételei, úgy az MVH személyes egyeztetést kezdeményezhet.

(9) A kötelezettségátadásra vonatkozó kérelmet a benyújtást követő 60 napon belül a kötelezettség átadója és átvevője is visszavonhatja. A benyújtást követő 60 napon túl a kérelmet a kötelezettség átadója és átvevője kizárólag együttesen vonhatja vissza a kérelemtől döntő határozat jogerőre emelkedéséig.

A kötelezettségvállalás területére vonatkozó visszavonás szabályai

26. § (1) A támogatási időszak alatt a támogatásra jogosult a székhelye vagy lakhelye szerint a területileg illetékes MVH megyei kirendeltségére benyújtott, az MVH által rendszeresített formanyomtatványon kérelmezheti

- a) a teljes kérelem visszavonását;
- b) a teljes célprogram visszavonását, valamint
- c) egy adott célprogramba bevitt földterület részleges visszavonását.

(2) Az (1) bekezdés alapján visszavont területre kifizetett támogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül, továbbá a visszavonással érintett terület támogatási jogosultsága megszűnik. A jogosulatlanul igénybe vett támogatás visszafizetése az adott gazdálkodási év támogatási összegéből történő levonással is teljesíthető.

(3) Az (1) bekezdés *c)* pontja szerinti esetben a visszavont földterület - a vis maior esetek kivételével - csak teljes kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület lehet.

(4) A teljes kérelem visszavonás, a teljes célprogram visszavonás, valamint a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület visszavonás iránti kérelmet postai úton, egy példányban az MVH által rendszeresített formanyomtatványon lehet benyújtani a támogatásra jogosult székhelye vagy lakhelye szerinti illetékes megyei MVH kirendeltségére. A támogatási időszak folyamán a visszavonásra vonatkozó kérelem beadási határidők az alábbiak:

- a) a 2010/2011., azaz a második gazdálkodási év vonatkozásában: 2010. december 31.;
- b) a 2011/2012., azaz a harmadik gazdálkodási év vonatkozásában: 2011. december 31.;
- c) a 2012/2013., azaz a negyedik gazdálkodási év vonatkozásában: 2012. december 31.;

d) a 2013/2014., azaz az ötödik gazdálkodási év vonatkozásában: 2013. december 31.

(5) A 3. § (1) bekezdés b) pont *bd*) alpontjának 1. pontjában szereplő környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram esetén a visszavonásra vonatkozó kérelmet az 5. gazdálkodási évet követően évente december 31-ig lehet benyújtani.

(6) Ha a támogatásra jogosult az (1) bekezdés szerinti visszavonás iránti kérelmet a helyszíni ellenőrzésről történő értesítés napján, ennek hiányában a helyszíni ellenőrzés első napján, vagy ezt követően nyújtotta be, akkor a visszavonás iránti kérelem csak a következő gazdálkodási évre vonatkozóan fogadható el.

(7) Ha a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület visszavonása után maradó terület nem éri el a jogosultsági feltételként szereplő minimális területnagyságot, a fennmaradó terület a célprogramból kizárással kerül.

(8) Az (1) bekezdésben meghatározott kérelem alapján az MVH a területazonosítási kérelemre hozott határozatot módosítja.

27. § (1) Amennyiben a támogatásra jogosult a támogatási jogosultsággal érintett ültetvényét kivágja, és nem telepíti újra, úgy a támogatásra jogosultnak a kivágás befejezésének bejelentésétől számított 10 napon belül a 26. § (1) bekezdésében meghatározott, a kivágott terület nagysága szerint alkalmazandó visszavonási kérelmet kell benyújtania az érintett területre vonatkozóan az MVH-hoz.

(2) Amennyiben a támogatásra jogosult az ültetvényt kivágja és újratelepíti, úgy a kivágás befejezésének bejelentésétől számított 10 napon belül nyilatkozatot kell tennie az újratelepítésre kerülő növényfajról és arról, hogy az újratelepítést 12 hónapon belül elvégzi.

(3) A támogatásra jogosultnak az újratelepítésről a megvalósulást követően 10 napon belül tájékoztatnia kell az MVH-t, egyben nyilatkoznia kell az újratelepítésre került növényfajról.

(4) Amennyiben a területen az ültetvénykivágást követő első kifizetési kérelmének benyújtási időpontjában nem található ültetvény, vagy a támogatásra jogosult a (3) bekezdés szerinti tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget, a támogatásra jogosult az adott gazdálkodási évre vonatkozóan az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre támogatásra nem jogosult.

(5) Amennyiben a területen az ültetvénykivágást követő második kifizetési kérelem benyújtási időszakban sem található ültetvény, az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület támogatási jogosultsága megszűnik, és az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre vonatkozóan igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

28. § (1) Amennyiben a helyszíni ellenőrzés vagy az adategyeztetés során megállapításra kerül, hogy a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület mérete csökkentésre szorul, az MVH hivatalból részleges kizárási eljárást indít.

(2) Részleges kizárással esetén az MVH meghatározza a kizárt földterületet, valamint a kizárással érintett területen lecsökkent földterületet beazonosító EOVS koordinátákat legalább 3 méter pontossággal.

(3) A (2) bekezdés szerint kell eljárni abban az esetben is, ha az elháríthatatlan külső ok (*vis maior*) esetén alkalmazandó egyes szabályokról, valamint egyes agrár tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 44/2007. (VI. 8.) FVM rendeletben [a továbbiakban: 44/2007. (VI. 8.) FVM rendelet] foglalt *vis maior* esetek miatt a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egy részét érintően az 57. § (4) bekezdése szerinti területcsökkentésre kerül sor.

(4) A kimérés 29. § (5) bekezdése alapján meghatározott költségét a (2) bekezdés szerinti esetben a támogatásra jogosult, a (3) bekezdés szerinti esetben az MVH viseli.

(5) Az (1)-(2) bekezdések alapján kizárt területre kifizetett támogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül, továbbá a kizárással érintett terület támogatási jogosultsága megszűnik. A jogosulatlanul igénybe vett támogatás visszafizetése az adott gazdálkodási év támogatási összegéből történő levonással is teljesíthető.

A kifizetések mértéke és meghatározásának előírásai

29. § (1) A támogatás a minimumkövetelményeken túlmutató, célprogramonkénti kötelezettségvállalásokból eredő többletköltségek és kieső jövedelem ellentételezésére szolgál.

(2) A célprogramok támogatási összegeinek évenkénti mértékét célprogramonként a II. fejezet, valamint a 2. számú melléklet tartalmazza.

(3) A 3. § (1) bekezdés a) pontjának *aa)-ac*) alpontjaiban meghatározott célprogramok vonatkozásában a 12. számú melléklet szerinti kultúrtörténeti és genetikai szempontból kiemelkedő jelentőségű, veszélyeztetett ritka szántóföldi növényfajták, illetve a 13. számú melléklet szerinti zöldségfajták termesztése esetén az érintett mezőgazdasági parcellák vonatkozásában az adott évben a II. fejezet szerinti kiemelt támogatási összegre jogosult a támogatásra jogosult, amennyiben számára az MgSzH igazolja, hogy az adott növényfajta a 12. vagy 13. számú melléklet szerinti növény.

(4) A 3. § (1) bekezdés *b*) pontjában meghatározott célprogramok vonatkozásában, amennyiben a támogatásra jogosult Natura 2000 gyepterületen gazdálkodik, úgy az adott Natura 2000 gyepterületre vonatkozó agrár-környezetgazdálkodási támogatás összege a II. fejezet szerint csökkentésre kerül.

(5) A támogatásra jogosult részére az első éves kifizetéssel egyidejűleg kerül kifizetésre a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület EOV koordinátákkal történő beazonosításának költsége, amely:

a) minden támogatásra jogosult esetében 20 eurónak megfelelő forintösszeg, továbbá

b) a területazonosítási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban jóváhagyott területek után hektáronként 2 eurónak megfelelő forintösszeg.

30. § (1) A 3. § (1) bekezdés *a*) pont *ac*) alpontjában, illetve a 3. § (1) bekezdés *c*) pont *cb*) alpontjában meghatározott célprogramok vonatkozásában az átállási időszak:

a) szántóföldi célprogramok esetében legfeljebb 2 egymást követő gazdálkodási év,

b) ültetvény célprogramok esetében legfeljebb 3 egymást követő gazdálkodási év.

(2) Az átállási időszak kezdete Magyarországon elismert, a 834/2007/EK rendelet szerinti ökológiai ellenőrző és tanúsító szervezet (a továbbiakban: ökológiai ellenőrző szervezet) igazolása alapján kerül meghatározásra.

(3) Az átállási időszak meghosszabbítása nem lehetséges.

(4) Amennyiben a támogatásra jogosult a támogatással érintett földterületre vonatkozóan átállási időszak lerövidítése iránti kérelmet nyújtott be az illetékes ökológiai ellenőrző szervhez és azt az agrárpolitikáért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) jóváhagyta, úgy az (1) bekezdésben szereplő célprogramok vonatkozásában a támogatási összegek az adott földterület ökológiai státuszváltozása kezdetének gazdálkodási évtől módosulnak.

(5) Amennyiben a (4) bekezdés szerinti kérelem a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egy részére vonatkozik, úgy a támogatási összegek számításánál a teljes kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területet ökológiai gazdálkodásra átvált területként kell figyelembe venni.

(6) A miniszter tájékoztatja az MVH-t

a) az átállási idő lerövidítése iránti kérelem jóváhagyásától számított 8 napon belül az engedély kedvezményezettjének azonosítására és a földterület azonosítására szolgáló adatokról, valamint az engedélyben foglalt földterület ökológiai státusza megváltozásának kezdő időpontjáról;

b) a támogatásra jogosult ökológiai ellenőrzési rendszerből történő kizárásáról.

A támogatási kérelem benyújtása

31. § (1) A támogatási kérelmeket elektronikus úton kell benyújtani 2009. június 1. és június 30. között.

(2) Az (1) bekezdés szerinti határidő elmulasztása jogvesztő.

(3) A támogatási kérelem MVH általi elektronikus fogadásának tényét a központi elektronikus szolgáltató rendszerben a kérelmező tárhelyére történt feltöltés jelenti, beérkezésének időpontját pedig az ideiglenes tárhelyére kapott automatikus értesítés igazolja. Az automatikus értesítésnek legalább tartalmaznia kell:

a) a kérelmező nevét;

b) a kérelmező regisztrációs számát;

c) a kérelmező bankszámlaszámát;

d) a támogatási kérelem beérkezésének időpontját (év, hónap, nap, óra, perc);

e) a beérkezett támogatási kérelem érkeztetési számát.

(4) A támogatási kérelem mellékleteit írott formában, postai úton kell benyújtani, az elektronikusan benyújtott kérelemmel azonos támogatási kérelem benyújtási időszakban a kérelmező lakhelye vagy székhelye szerint illetékes MVH kirendeltséghez.

(5) Az (1) bekezdés, a 39. § (1) bekezdés, valamint a 42. § (3) bekezdés vonatkozásában az elektronikus kérelembenyújtás technikai feltételeit az egyes mezőgazdasági és agrár-vidékfejlesztési támogatások igénybevétele esetén az elektronikus kérelembenyújtás alkalmazásáról szóló 80/2008. (IV. 4.) Korm. rendelet 2. § (1)-(5) bekezdései és 3. §-a szabályozzák.

(6) A támogatási kérelem az alábbi adatokat tartalmazza:

a) ügyfél-azonosítási és kapcsolattartási információk;

b) támogatási jogosultságra vonatkozó adatok;

c) támogatás igényléséhez szükséges nyilatkozatok.

(7) Egy kérelmező egy támogatási kérelmet nyújthat be.

(8) Egy támogatási kérelmen belül több agrár-környezetgazdálkodási célprogram megvalósítására is igényelhető támogatás.

(9) A támogatási kérelem benyújtása során:

a) mellékelni kell a 3. számú melléklet szerinti, a támogatási kérelem pontozásához szükséges dokumentumokat;

b) a 3. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontja szerinti tanyás célprogram esetében mellékelni kell az 59. § (6) bekezdése szerinti dokumentumot;

c) a 3. § (1) bekezdés c) pont ca)-cc) alpontjaiban szereplő célprogramok esetében a kérelemben meg kell jelölni, hogy melyik ültetvénycsoportra és mekkora területnagyságra vonatkozik a kérelem a 11. számú melléklet szerint;

d) a 3. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontjában, illetve a 3. § (1) bekezdés c) pont cb) alpontjában szereplő célprogramok esetében a kérelemben meg kell jelölni, hogy a kérelmezett területnagyságon belül az első gazdálkodási év tekintetében mekkora az átállt és az átállás alatti területek nagysága;

e) 3. § (1) bekezdés d) pont da) alpontjaiban szereplő célprogram esetében a területileg illetékes körzeti földhivatal által kiadott harminc napnál nem régebbi földhasználati lap másolatot, amely szerint a terület nádas művelési ágba van bejegyezve.

(10) A támogatási kérelemben fizikai blokkonként kell feltüntetni az adott célprogramban igényelt terület nagyságát.

(11) Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételének általános szabályairól szóló 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet [a továbbiakban: 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet] 13. § (2) bekezdésétől eltérően a támogatási kérelemhez nem kell mellékelni a blokkterképet.

(12) A támogatási kérelem benyújtására rendelkezésre álló határidő leteltét követően az alábbi adatok tekintetében hiánypótlásra nincs lehetőség:

a) ügyfél-azonosítási információk;

b) támogatási jogosultságra vonatkozó adatok, különösen a fizikai blokkazonosító, célprogram azonosító vagy területméret adatok;

c) a támogatási kérelem pontozásához szükséges dokumentumok.

A támogatási kérelem elbírálása

32. § (1) A támogatási kérelmeket az MVH a jogosultsági feltételek vizsgálatát követően a Tv. 32. § (1) bekezdésének c) pontja szerinti rangsor állításával bírálja el a 3. számú mellékletben meghatározott pontrendszer alapján.

(2) A támogatási kérelmek országos rangsorának összeállítása a 3. § (1) bekezdés a)-d) pontjában meghatározott célprogramokon belül külön-külön történik.

(3) A támogatási kérelmek bírálata során a 3. számú melléklet szerint többletpont kerül beszámításra azon földhasználók részére, akik az NVT AKG intézkedés első négy gazdálkodási évében kifizetési kérelmet nyújtottak be, amelyekre helyt adó, illetve részben helyt adó határozattal rendelkeznek, és az e rendelet szerinti támogatási kérelmet az NVT AKG intézkedés megegyező célprogram csoportján belül nyújtják be.

(4) Amennyiben az NVT AKG intézkedés keretén belül kötelezettségátadásra vagy jogutódlásra került sor, úgy a 3. számú melléklet szerint többletpont abban az esetben adható a kötelezettség átvevőjének vagy a jogutódnak, ha a kötelezettségátadást vagy jogutódlást követően a negyedik gazdálkodási évig minden évben nyújtott be kifizetési kérelmet, melyekre helyt adó, illetve részben helyt adó határozattal rendelkeznek és az e rendelet szerinti támogatási kérelmet az NVT AKG intézkedés megegyező célprogram csoportján belül nyújtja be.

(5) A (3)-(4) bekezdésben foglaltaktól eltérően a 3. § (1) bekezdés b) pont bd) alpontja, d) pont dc) alpontja szerinti célprogramokra támogatási kérelmet benyújtó kérelmezők esetében a többletpont akkor kerül beszámításra, ha az NVT AKG intézkedés első négy gazdálkodási évében szántóföldi, illetve gyepgazdálkodási célprogram csoporton belül kifizetési kérelmet nyújtottak be, amelyekre helyt adó, illetve részben helyt adó határozattal rendelkeznek.

(6) A (3)-(4) bekezdésben foglaltaktól eltérően a 3. § (1) bekezdés d) pont db) alpontja szerinti célprogramra támogatási kérelmet benyújtó kérelmezők esetében a többletpont akkor kerül beszámításra, ha az NVT AKG intézkedés első négy gazdálkodási évében gyepgazdálkodási célprogram csoporton belül kifizetési kérelmet nyújtottak be, amelyekre helyt adó, illetve részben helyt adó határozattal rendelkeznek.

(7) Azok a kérelmezők, akik az NVT AKG intézkedés megfelelő célprogram csoportján belül teljes célprogram visszavonást kértek, vagy a célprogram keretében vállalt kötelezettséget teljes mértékben átruházták, vagy kizárásra kerültek az adott célprogramból, nem jogosultak a többletpontra.

33. § (1) A 4. számú melléklet szerinti felsőfokú agrárvégzettség után járó többletpont természetes személyeknek és gazdasági társaságoknak kerül beszámításra. Ez utóbbi esetben a többletpont a társaság vezető tisztségviselőjének, alkalmazottjának vagy tagjának a hivatkozott melléklet szerinti felsőfokú agrárvégzettsége alapján adható. Családi gazdaságok esetében a felsőfokú agrárvégzettség után járó többletpont akkor kerül beszámításra, ha a családi gazdaság vezetője vagy a családi gazdaság tagja rendelkezik a szakirányú végzettséggel.

(2) A középfokú agrárvégzettségért járó többletpont a 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet 5. számú mellékletében meghatározott végzettséggel rendelkező természetes személyeknek és gazdasági társaságoknak adható. Ez utóbbi esetben a többletpont a társaság vezető tisztségviselőjének, alkalmazottjának vagy tagjának a hivatkozott melléklet szerinti felsőfokú agrárvégzettsége alapján adható. Családi gazdaságok esetében a középfokú agrárvégzettségért járó többletpont akkor kerül beszámításra, ha a családi gazdaság vezetője vagy a családi gazdaság tagja rendelkezik a szakirányú végzettséggel.

(3) Az (1) bekezdés szerinti többletpont beszámítása esetén a középfokú agrárvégzettségért többletpont nem adható.

(4) Szaktanácsadási szolgáltatói szerződéssel rendelkező kérelmezők esetében akkor adható többletpont, ha a szolgáltatást nyújtó szaktanácsadó szerepel a Szaktanácsadói Névjegyzékről szóló 95/1999. (XI. 5.) FVM rendelet szerinti névjegyzékben vagy rendelkezik a mező- és erdőgazdálkodási, valamint az élelmiszer-ipari tevékenységhez kapcsolódó szakértői működés engedélyezésével kapcsolatos eljárásról szóló 61/1994. (XI. 8.) FM rendelet szerinti szakértői engedéllyel, vagy a szaktanácsadási szolgáltatói szerződést - a közös agrárpolitika keretébe tartozó egyes támogatási rendszerek működését segítő mezőgazdasági szaktanácsadási rendszerről szóló 73/2007. (VII. 27.) FVM rendelet alapján nyilvántartásba vett - Területi Szaktanácsadási Központtal kötötte a támogatási kérelem benyújtásának évében.

(5) Az (1) bekezdés szerinti többletpont abban az esetben is adható, ha a kérelmező olyan szaktanácsadó, aki szerepel a (4) bekezdésben hivatkozott szaktanácsadói névjegyzékben, illetve rendelkezik szakértői engedéllyel.

(6) A fiatal gazdálkodónak járó többletpont az EMVA társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételeinek általános szabályairól szóló 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet 3. § 30. pontja szerinti termelőnek adható.

34. § (1) A szántóföldi célprogram csoportok esetében az állatállományért járó többletpont abban az esetben adható, ha a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartások alapján a kérelmező legalább 0,2 állategység/hektár, a kérelmező tenyészetébe bejelentett állattal rendelkezik. Az állategység meghatározása során a hektárra vonatkozó adat a kérelmező által a szántóföldi és a gyepgazdálkodási célprogram csoportba bevinni kívánt földterület nagyságának összegzésével történik.

(2) A tenyésztőszervezeti tagságért járó többletpont beszámításához a kérelmezőnek az adott célprogram keretén belül legeltethető állatfaj tenyésztő szervezete által 2009. április 15. és június 30. között kiállított igazolást kell benyújtania.

(3) A védett őshonos mezőgazdasági állatfajták és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták körének megállapításáról szóló 4/2007. (I. 18.) FVM-KvVM együttes rendelet 1-2. számú mellékletei szerinti őshonos állatállományért többletpont abban az esetben adható, ha a célprogram keretén belül legeltethető, a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban a kérelmező tenyészetébe bejelentett állatállomány állategységben számított legalább 20%-a megfelel ennek a feltételnek.

(4) A 834/2007/EK rendelet szerinti ökológiai gazdálkodás feltételeinek megfelelően tartott állatállományért többletpont abban az esetben adható, ha a célprogram keretén belül legeltethető, a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban a kérelmező tenyészetébe bejelentett állatállomány állategységben számított legalább 20%-ának megfelelő állatra vonatkozóan a kérelmező benyújtja az ökológiai ellenőrző szervezet által 2009. április 15. és június 30. között kiállított, az állatok darabszámát faj és korcsoportonkénti bontásban feltüntető igazolást.

(5) A 3. § (1) bekezdés *d)* pont *da)* alpontja szerinti célprogram esetében a nádra vonatkozó hosszú távú értékesítési szerződés meglétéért járó többletpont beszámításához a kérelmezőnek be kell nyújtani a legalább 2012. december 31-ig érvényes szerződés másolatát.

(6) Az (1), (3) és (4) bekezdés esetén a pontozás a támogatási kérelem benyújtási időszak utolsó napján a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban a kérelmező tenyészetébe bejelentett állatállományon alapul.

35. § (1) Egy adott célprogramba bevitt földterület arányáért járó többletpont az alapján kerül meghatározásra, hogy a teljes gazdaság célprogrammal azonos hasznosítási irányú területének mekkora része kerül bevonásra. Amennyiben az azonos hasznosítási irányú földterület több különböző célprogramba kerül bevonásra, a többletpont valamennyi célprogram esetében beszámításra kerül.

(2) A teljes gazdaság célprogrammal azonos hasznosítási irányú területe a 2009. évi, a 36/2009. (IV. 3.) FVM rendelet szerinti egységes kérelemben az adott hasznosítási irányra bejelentett terület.

(3) Amennyiben az egységes kérelemben adott hasznosítási irányra bejelentett terület kisebb, mint az adott célprogramba bevinni kívánt terület, úgy a maximális többletpont kerül beszámításra.

(4) A Natura 2000, nitrát-érzékenység, sérülékeny vízbázisú védőterület, kedvezőtlen adottságú terület, MTÉT zóna, VTT térszint területi szempontok szerinti többletpont az alapján adható, hogy a 45. § (2) bekezdés *a)* pontja szerinti ellenőrzés eredménye alapján az adott célprogramba bevitt földterület mekkora része esik a hivatkozott területi szempont szerinti kategóriába.

(5) Az (1) és (4) bekezdés szerinti esetben a többletpontot egy tizedesjegy pontossággal kell meghatározni.

36. § (1) A hátrányos helyzetű terület szerinti többletpont azon kérelmező számára adható, akinek a lakhelye vagy székhelye a 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet 3. § 14. pontja szerinti területen van.

(2) Amennyiben egy fizikai bloknak a célprogram szerint támogatható területére benyújtott támogatási kérelmekben szereplő igénylések által lefedett terület összesen nagyobb, mint a fizikai bloknak a célprogram szerint támogatható mérete, akkor túligénylés állapítható meg.

(3) Túligénylés esetén az MVH értesíti az érintett kérelmezőket és egyúttal felszólítja őket a kérelemben megadott adatok helyesbítésére.

(4) Az értesítésben meg kell jelölni a túligényléssel érintett területre támogatási kérelmet benyújtó kérelmezőket, és a kérelmében foglaltaknak megfelelően a túligényléssel érintett területre vonatkozó adatokat.

(5) A (3) bekezdés alapján a kérelmezők kötelesek az értesítésben meghatározott időtartamon belül írásos választ adni az MVH részére.

(6) Amennyiben a (4)-(5) bekezdésekben foglalt eljárást követően a túligénylés továbbra is fennáll, akkor a kérelmezett, túligényléssel érintett terület a túligénylés mértékéig a kérelmezett terület arányában kerül csökkentésre.

(7) Amennyiben valamelyik kérelmező nem nyújtja be az (5) bekezdés szerinti választ, úgy a (6) bekezdésben foglaltakat a választ nem nyújtó kérelmezőkre kell alkalmazni. Ha az így megvalósított területcsökkentést követően a túligénylés továbbra is fennáll, akkor a csökkentés a kérelmezett terület arányában a többi kérelmező esetén is alkalmazásra kerül.

(8) Túligénylés esetén az MVH a tényállás tisztázására helyszíni szemlét rendelhet el.

A forráskeret meghatározására és elosztására vonatkozó szabályok

37. § (1) A rendelkezésre álló forráskeret és a támogatandó terület célprogram csoportonként az *5. számú melléklet* A.) pontja szerinti százalékos arány alapján kerül meghatározásra, figyelemmel az *5. számú melléklet* B.) pontja szerinti horizontális és zonális célprogramokra jutó forrásokra és területmegoszlásra is. Az IH a célprogram csoportonként meghatározott forráskeret módosításáról dönthet.

(2) A támogatási kérelmek közötti rangsor megállapítása célprogramonként történik.

(3) A célprogram csoportonként rendelkezésre álló forráskeret nem teljes kihasználása esetén a fennmaradó forrás célprogram csoportok közötti átcsoportosításának módját az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés *c)* pontjának *cg)* alpontja alapján közleményben teszi közzé.

(4) Az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés *c)* pontjának *ce)* alpontja alapján közleményben teszi közzé célprogramonként azt a minimális pontszámot, amelytől támogatás nyújtható.

(5) Az MVH az előzetesen jóváhagyott területeket tartalmazó, a támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban a támogatásra jogosult vonatkozásában meghatározza a fizikai blokkonként és célprogramonként előzetesen jóváhagyott területek méretét.

38. § (1) A 3. § (1) bekezdés *a)* pont *aa)-ac)* alpontjaiban meghatározott célprogramok vonatkozásában a jogosultsági feltételeknek megfelelő támogatási kérelmek közötti rangsor felállításához szükséges forrásigény meghatározása az egyéb szántóföldi növények után járó hektáronkénti támogatási összeg alapján történik.

(2) A 3. § (1) bekezdés *a)* pont *ad)* alpontjának 1. és 4. pontjai szerinti célprogramok esetében a jogosultsági feltételeknek megfelelő támogatási kérelmek közötti rangsor felállításához szükséges forrásigény meghatározása a vegyes szántóföldi növénytermesztés után járó hektáronkénti támogatási összeg alapján történik.

(3) A 3. § (1) bekezdés *a)* pont *ad)* alpontjának 2. és 3. pontjaiban, valamint *ae)* alpontjában meghatározott célprogramok vonatkozásában a jogosultsági feltételeknek megfelelő támogatási kérelmek közötti rangsor felállításához szükséges forrásigény meghatározása a célprogramba bevinni kívánt terület után járó hektáronkénti támogatási összeg alapján történik.

(4) A 3. § (1) bekezdés *b)* pontjában meghatározott célprogramok vonatkozásában a jogosultsági feltételeknek megfelelő támogatási kérelmek közötti rangsor felállításához szükséges forrásigény meghatározása célprogramonként átlagos hektáronkénti támogatási összeg alapján történik.

(5) A (4) bekezdés szerinti célprogramonkénti átlagos hektáronkénti támogatási összeg:

a) extenzív gyepgazdálkodási célprogram esetében 97 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) ökológiai gyepgazdálkodási célprogram esetében 105 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

c) gyepgazdálkodási természetvédelmi zonális célprogramok:

1. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram esetében 143 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg,

2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram esetében 128 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

d) szántóföldi gazdálkodás gyepgazdálkodássá alakításának célprogramjai:

1. környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram esetében 271 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg,
2. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram esetében 290 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

(6) A 3. § (1) bekezdés *c)-d)* pontjában meghatározott célprogramok vonatkozásában a jogosultsági feltételeknek megfelelő támogatási kérelmek közötti rangsor felállításához szükséges forrásigény meghatározása a célprogramba bevinni kívánt terület után járó hektáronkénti támogatási összeg alapján történik.

A területazonosítási kérelem benyújtása

39. § (1) Az előzetesen jóváhagyott területeket tartalmazó, a támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozattal rendelkező előzetesen támogatásra jogosultnak a határozat jogerőre emelkedését követő 90 napon belül elektronikus úton területazonosítási kérelmet kell benyújtania az MVH részére, amely tartalmazza a támogatási határozattal előzetesen jóváhagyott, kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület(ek) legalább 3 méter pontossággal megadott EOV koordinátáit.

(2) Az EOV koordináták megadása abban az esetben is kötelező, ha a támogatott terület egybeesik a fizikai blokk támogatható területével.

(3) Az MVH felszólíthatja az előzetesen támogatásra jogosultat a területmérési jegyzőkönyv másolati példányának benyújtására. Ebben az esetben az előzetesen támogatásra jogosult és a mérést végző által aláírt másolati példányt az értesítésben meghatározott időtartamon belül kell benyújtani az MVH-hoz.

(4) A 3. § (1) bekezdés *a)* pontjának *ac)* alpontjában és a *b)* pontjának *bb)* alpontjában, valamint *c)* pontjának *cb)* alpontjában meghatározott célprogramok esetében az (1) bekezdés szerinti kérelem részeként írott formában, postai úton az előzetesen támogatásra jogosult lakhelye vagy székhelye szerint illetékes MVH kirendeltséghez be kell nyújtani az ökológiai ellenőrző szervezet által kiállított igazolást arról, hogy az előzetesen jóváhagyott területeket tartalmazó támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban szereplő területek ökológiai gazdálkodásra történő átállási időpontja (év, hónap, nap) mikor kezdődött, mekkora ezen területek nagysága, valamint a szerződészkötésre 2009. szeptember 1-jéig sor került.

(5) A támogatásra jogosultnak rendelkeznie kell a mérések pontosságát alátámasztó, az előzetesen támogatásra jogosult és a mérést végző által aláírt mérési jegyzőkönyv eredeti példányával.

(6) A támogatási kérelem és a területazonosítási kérelem nem foglalja magában a kifizetési kérelmet.

(7) A véglegesen jóváhagyott területeket tartalmazó területazonosítási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban jóváhagyott területek képezik a támogatási időszakban a kötelezettségvállalás tárgyát fizikai blokkonként és célprogramonként.

(8) A 3. § (1) bekezdés *a)* pont *ad)* alpont 1. és 4. pontjaiban szereplő célprogramok esetében az előzetesen támogatásra jogosultnak a területazonosítási kérelemben nyilatkozni kell arról, hogy az évelő szálas pillangós takarmánynövények termesztését vagy a vegyes szántóföldi növénytermesztést választja a célprogramban.

(9) A 3. § (1) bekezdés *b)* pont *bd)* alpontjának 2. pontja szerint természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram esetében a kérelemben meg kell jelölni, hogy a kérelmező a második gazdasági évtől kezdődően a 69. § vagy a 70. § szerinti célprogramok előírásait kívánja-e betartani.

(10) A területazonosítási kérelem benyújtása során az előzetesen támogatásra jogosult köteles nyilatkozni a 19. § (4) bekezdése szerinti monitoring adatokról.

(11) A 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet 13. § (2) bekezdésétől eltérően a területazonosítási kérelemhez nem kell mellékelni a blokkterképet.

40. § (1) A területazonosítási kérelemben adott célprogram vonatkozásában bejelentett területméret nem haladhatja meg az előzetesen jóváhagyott területeket tartalmazó támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban jóváhagyott területméretet.

(2) Amennyiben az (1) bekezdésben foglaltak ellenére a területazonosítási kérelemben adott célprogram vonatkozásában bejelentett területméret nagyobb, mint az előzetesen jóváhagyott területeket tartalmazó támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban jóváhagyott területméret, úgy a két területnagyság közötti különbséget okozó kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területek nem támogathatóak.

(3) Amennyiben a területazonosítási kérelemben adott célprogram vonatkozásában bejelentett területméret kisebb, mint az előzetesen jóváhagyott területeket tartalmazó támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban jóváhagyott területméret, úgy a 39. § (7) bekezdés szerinti határozatban a területazonosítási kérelemben bejelentett területméret kerül elfogadásra.

(4) Amennyiben a területazonosítási kérelemben adott célprogram vonatkozásában bejelentett kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területek között átfedés van, úgy az MVH értesíti az érintett előzetesen támogatásra jogosultakat és egyúttal felszólítja őket a kérelemben megadott adatok helyesbítésére.

(5) Az értesítésben meg kell jelölni az átfedő kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területekre területazonosítási kérelmet benyújtó támogatásra jogosultakat, és a kérelemben foglaltaknak megfelelően a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területekre vonatkozó adatokat.

(6) A (4) bekezdés alapján az előzetesen támogatásra jogosultak kötelesek az értesítésben meghatározott időtartamon belül elektronikus úton megadni a helyesbített adatokat az MVH részére.

(7) Ha a (4) bekezdés alapján megállapított átfedés a (6) bekezdésben foglalt helyesbítéseket követően továbbra is fennáll, az érintett kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területek átfedő részei jogosulatlan területnek minősülnek.

(8) Amennyiben valamelyik előzetesen támogatásra jogosult nem nyújtja be a (6) bekezdés szerinti határidőn belül a helyesbített adatokat, úgy az átfedő terület az általa kérelmezett kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában jogosulatlan területnek minősül.

(9) Átfedés esetén az MVH a tényállás tisztázására helyszíni szemlét rendelhet el.

A területek beazonosítása

41. § (1) A 39. § (1) bekezdés szerinti földterületek beazonosításának alapjául szolgáló sarokpontok közül legalább egyet a terepen a támogatási időszak teljes időtartama alatt jól láthatóan meg kell jelölni. A sarokpont megjelölését tájba illeszkedő módon, természetes anyag felhasználásával kell elvégezni.

(2) Szántóföldi célprogram csoportok esetében a szántóföldi zöldsnövényvel és egyéb szántóföldi növényvel borított egybefüggő területeket a táblaforgó beszámításával, egy kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területként kell kimérni.

(3) A 3. § (1) bekezdés *a)* pont *ad)* alpontjának 1. és 4. pontjaiban meghatározott célprogramok esetében az évelő szálas pillangós takarmánynövényvel és a vegyes szántóföldi növényvel borított területeket külön kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területként kell kimérni.

(4) A 3. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti gyepgazdálkodási célprogram csoportok esetében a kaszálót és a legelőt egy kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területként kell kimérni. A területen lévő fák, facsoportok abban az esetben szolgálhatnak a támogatás alapjául, ha az azok alatti gyepterületet legeltetéssel vagy kaszálással hasznosítják. Az állatok által használt állandó terelő, illetve felhajtó utak nem számíthatók bele a támogatható területbe.

(5) A 3. § (1) bekezdés *a)* pont *ac)* alpontja és *c)* pont *cb)* alpontja szerinti ökológiai gazdálkodási célprogramok esetében a különböző ökológiai státuszú területeket külön kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területként kell kimérni.

(6) A 3. § (1) bekezdés *c)* pontja szerinti ültetvényekre vonatkozó célprogram csoport esetében a *11. számú melléklet* szerinti ültetvénycsoportokat külön kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területként kell kimérni.

(7) A 3. § (1) bekezdés *d)* pont *da)* alpontja szerinti nádgazdálkodás célprogram esetén a földhasználati nyilvántartás alapján nádas művelési ágú, legalább 80%-ban kétéves náddal borított területet kell kimérni.

(8) A földterület beazonosításának útmutatóját szántó, gyep és ültetvény célprogram csoportok esetében a *14. számú melléklet* tartalmazza.

(9) A földterület beazonosítása a kérelmező saját felelősségére a 37. § (5) bekezdése szerinti határozat jogerőre emelkedését megelőzően is elvégezhető.

Kifizetési kérelem benyújtása

42. § (1) Kifizetési kérelmet az nyújthat be, aki rendelkezik a 39. § alapján benyújtott területazonosítási kérelemre hozott helyt adó vagy részben helyt adó határozattal.

(2) A kifizetés a területazonosítási kérelemre hozott határozatban jóváhagyott EOV koordináták által beazonosított területek alapján, táblaszinten igényelhető.

(3) A kifizetési kérelmet 2010-től évente a 36/2009. (IV. 3.) FVM rendelet szerinti egységes kérelem részeként május 15-ig kell elektronikusan benyújtani.

(4) A 3. § (1) bekezdés *b)* pont *bd)* alpontjában, illetve a 3. § (1) bekezdés *d)* pont *dc)* alpontjában meghatározott célprogramok esetén a gyeptelepítésekhez, illetve a vizes élőhely kialakításához nyújtott támogatás abban az esetben fizethető ki, ha az adott földterület gyep, legelő vagy rét művelési ágba történő átvezetését a támogatásra jogosult a földterület elhelyezkedése szerinti illetékes első fokú körzeti földhivatalnál kezdeményezi, továbbá a gyeptelepítés, illetve a vizes élőhely megvalósítását követő első kifizetési kérelemhez mellékeli:

a) a művelési ág változás átvezetésére irányuló kérelem földhivatalhoz történő benyújtásáról kiállított igazolás másolatát, amely igazolja, hogy a művelési ág változást a földhivatalhoz bejelentették, vagy

b) a művelési ág változás átvezetéséről rendelkező földhivatali határozatot, illetve a határozatnak a kifizetési kérelem benyújtására nyitva álló időszak lezárulását követő kézhezvétele esetén a kézhezvételtől számított 8 napon belül annak másolati példányát a támogatásra jogosult székhelye vagy lakhelye szerint a területileg illetékes MVH megyei kirendeltségére benyújtja.

(5) Az egyes célprogramokban támogatásra jogosult a 9. számú mellékletben felsorolt növényfajok és növényfajták hasznosítási kódját az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés c) pontjának cf) alpontja alapján minden évben április 1-jéig közleményben teszi közzé.

43. § (1) A kifizetési kérelemben feltüntetett adatok módosítására a kérelmezőnek a 42. § (3) bekezdés szerinti határidő lejártá után legfeljebb 25 nap áll rendelkezésére.

(2) A kifizetési kérelem pontosítására a gazdálkodási év végéig, illetve helyszíni ellenőrzés esetén az erről szóló értesítésig elektronikus úton van lehetőség.

(3) A kifizetési kérelemben szereplő nem megfelelő fizikai blokkazonosító, célprogram azonosító, hasznosítási kód vagy területméret adatok módosítására a kérelmezőnek a 42. § (3) bekezdés szerinti határidő lejártá után legfeljebb 25 nap áll rendelkezésére.

(4) A 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet 13. § (2) bekezdésétől eltérően a kifizetési kérelemhez nem kell mellékelni a blokkterképet.

(5) A 3. § (1) bekezdés a) pontjának ac) alpontjában, b) pontjának bb) alpontjában és c) pontjának cb) alpontjában meghatározott célprogramok esetében a kifizetési kérelem részeként írott formában, postai úton az ügyfél lakhelye vagy székhelye szerint illetékes MVH kirendeltséghez be kell nyújtani az ökológiai ellenőrző szervezet által kiállított igazolást arról, hogy a célprogramba bevitt terület az ökológiai ellenőrző szervezet nyilvántartásában szerepel.

A támogatás folyósítása

44. § (1) Az adott évi támogatási részlet a jogcímre vonatkozó adminisztratív ellenőrzések, a keresztellenőrzések és a helyszíni ellenőrzések lefolytatása után egy részletben kerül kifizetésre.

(2) Az MVH a kifizetési kérelem adatait a MePAR rendelet szerinti adatbázis adataival összeveti, és túligénylés esetén az érintett földhasználókat a túligénylés tisztázására szólítja fel.

(3) Adott területre vonatkozóan ugyanazon ügyfél jogosult a 36/2009. (IV. 3.) FVM rendelet szerinti egységes kérelem keretén belül igényelhető területalapú, így az agrár-környezetgazdálkodási, a kedvezőtlen adottságú területek, valamint a Natura 2000 támogatások igénybevételére. Az MVH a kifizetési kérelem adatait a fenti területalapú támogatások adatbázisával összeveti, és amennyiben ugyanazon terület vonatkozásában a kérelmezők személye nem azonos, úgy a támogatásra jogosultat egyszeri alkalommal a jogszerű földhasználat tisztázására szólítja fel.

(4) A 3. § (1) bekezdés b) pont bd) alpontjának 1. pontja szerinti környezetvédelmi célú gyeptelepítés támogatás kifizetésének feltétele, hogy a támogatásra jogosult az adott földterületre:

a) a 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 3. § (1) bekezdés b) pont bc) alpontja szerinti környezetvédelmi célú gyeptelepítési célprogram vonatkozásában helyt adó vagy részben helyt adó határozattal rendelkezzen, vagy

b) a 46/2009. (IV. 16.) FVM rendelet szerinti agrár-erdészeti intézkedés vonatkozásában helyt adó vagy részben helyt adó határozattal rendelkezzen.

(5) A 3. § (1) bekezdés b) pont bd) alpontjának 2. pontja szerinti természetvédelmi célú gyeptelepítés támogatás kifizetésének feltétele, hogy a támogatásra jogosult a 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 3. § (1) bekezdés b) pont bd) alpontja szerinti természetvédelmi célú gyeptelepítési intézkedés vonatkozásában helyt adó vagy részben helyt adó határozattal rendelkezzen.

(6) Amennyiben a támogatásra jogosult a (4)-(5) bekezdés szerinti gyeptelepítést nem valósítja meg a 33/2008. (III. 27.) FVM rendeletben vagy a 46/2009. (IV. 16.) FVM rendeletben meghatározott határidőn belül, illetve az adott intézkedésre vonatkozóan nem nyújt be kifizetési kérelmet, úgy a 3. § (1) bekezdés b) pont bd) alpontjának 1., illetve 2. pontja szerinti támogatás igénybevételére vonatkozó támogatási jogosultsága megszűnik.

(7) Amennyiben a támogatásra jogosult az adott gazdálkodási évben nem nyújt be kifizetési kérelmet, úgy arra a gazdálkodási évre vonatkozóan nem részesül kifizetésben, a vállalt kötelezettségei azonban adott gazdálkodási évben is fennállnak.

(8) A (7) bekezdésben foglalt esetben az MVH helyszíni ellenőrzés keretében vizsgálhatja a kötelezettségek betartását.

Ellenőrzés

45. § (1) A jogosultsági feltételek és az agrár-környezetgazdálkodási kötelezettségvállalások, valamint a 11. § (4) bekezdésében foglalt követelmények teljesítését az MVH évente ellenőrzi, amelybe külön megállapodás alapján az illetékes állami szerveket bevonja.

(2) Az (1) bekezdés szerinti ellenőrzés a támogatási, illetve a kifizetési kérelemre vonatkozóan a külön jogszabályokban meghatározottak szerint:

- a) adminisztratív ellenőrzést,
- b) keresztellenőrzést,
- c) helyszíni ellenőrzést

foglal magába.

(3) A 23-25. § szerinti kötelezettségátadás esetén az MVH a kötelezettség átvévőjének személyében bekövetkező változásról tájékoztatja az (1) bekezdés szerint az ellenőrzésekbe bevont illetékes állami szerveket.

(4) A 3. § (1) bekezdésének a) pont *ad*) alpontjában, b) pont *bc*) alpontjában és *bd*) alpontjának 2. pontjában, valamint a d) pont *db*)-*dc*) alpontjaiban meghatározott célprogramok esetében az MVH a Tv. 18. § (3) bekezdés g) pontja alapján az illetékes állami természetvédelmi szervnek a vele kötött együttműködési megállapodás szerint tesz jelentést.

(5) A 61. § (5) bekezdés e) pont *ee*) alpontja, 62. § (4) bekezdés j) pont *jd*) alpontja, 63. § (4) bekezdés j) pont *jd*) alpontja, 64. § (5) bekezdés e) pont *eg*) alpontja, 64. § (6) bekezdés f) pont *fe*) alpontja, 69. § (4) bekezdés a) pont *aj*) alpontja, 69. § (4) bekezdés b) pont *bj*) alpontja, 70. § (4) bekezdés a) pont *ai*) alpontja, b) pont *bi*) alpontja, 72. § (4) bekezdés e) pontja, 77. § (4) bekezdés h) pontja, 78. § (4) bekezdés i) pontja alapján bejelentett adatokról az illetékes állami természetvédelmi szerv az együttműködési megállapodás szerint értesíti az MVH-t.

(6) A 3. § (1) bekezdés a) pont *ac*) alpontjában, b) pont *bb*) alpontjában, valamint c) pont *cb*) alpontjában meghatározott célprogramok esetében az MVH a (2) bekezdés szerinti ellenőrzések elvégzése érdekében az illetékes ökológiai ellenőrző szervezettől tájékoztatást kérhet.

(7) Az illetékes ökológiai ellenőrző szervezet köteles évente május 15-ig az MVH részére tájékoztatást küldeni az ökológiai gazdálkodás célprogramokban támogatással érintett földterületek ökológia státuszának megszüntetéséről, valamint visszaminősítéséről.

(8) Minden gazdálkodási évben kétszer a 13. § (2) bekezdés d) pontja szerinti talajlaboratóriumok az MVH részére a rendelkezésükre álló adatok alapján adatot szolgáltatnak a kötelezően előírt talajvizsgálatok elvégzéséről.

(9) Minden gazdálkodási évben kétszer a 14. § (3) bekezdés szerinti laboratóriumok az MVH részére a rendelkezésükre álló adatok alapján adatot szolgáltatnak a kötelezően előírt levélanalízis elvégzéséről.

46. § (1) Az MVH a helyszíni ellenőrzés során a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény 25/A. § (1) bekezdése szerinti földhasználati nyilvántartás alapján ellenőrzi a jogszerű földhasználatot.

(2) Amennyiben a földhasználati nyilvántartás alapján nem igazolt a jogszerű földhasználat, úgy az MVH felszólítja a támogatásra jogosultat a területre vonatkozó földhasználati jog meghatározott időn belüli földhasználati nyilvántartásba történő bejegyeztetésére.

(3) Az 5. § (2) bekezdés szerinti esetben a földhasználónak az ellenőrzés során igazolnia kell, hogy jogosult a földterület használatára. Ha a földhasználó egyben a terület tulajdonosa, akkor rendelkezésre kell állnia a tulajdoni lap másolatának.

(4) Az 5. § (3) bekezdés szerinti esetben a földhasználónak az ellenőrzés során igazolnia kell, hogy rendelkezik az MNV Zrt. vagy a vagyonkezelő által kiállított nyilatkozattal.

47. § (1) Az egyes agrár-környezetgazdálkodási célprogramokra vonatkozó előírások lehetséges ellenőrzési szempontjait a 23. számú melléklet tartalmazza.

(2) A földhasználónak a helyszíni ellenőrzés során lehetővé kell tennie a támogatás feltételeinek teljes körű ellenőrzését, valamint

a) rendelkezésre kell állnia a gazdálkodási napló, a tápanyag-gazdálkodási terv, valamint a földhasználati terv adott gazdálkodási évre és a támogatási időszak korábbi éveire vonatkozó példányainak, a gazdálkodási napló elektronikus vezetése esetén kinyomtatott példányának, valamint az azokban szereplő anyagok felhasználására vonatkozó adatok alátámasztására szolgáló számláknak és bizonylatoknak;

b) ritka növényfajták termesztése esetében rendelkezésre kell állnia a ritka növényfajtról a 29. § (3) bekezdésében foglaltak alapján kiállított dokumentumnak.

(3) Amennyiben a helyszíni ellenőrzés során a 3. § (1) bekezdés c) pont *ca*)-*cb*) alpontjaiban meghatározott célprogramoknál kétség merül fel a szőlőültetvények termőképességét illetően, a támogatásra jogosultnak a helyszíni ellenőrzést követő 30 napon belül be kell nyújtania az MVH-hoz a szőlőterület elhelyezkedése szerint illetékes hegybíró által kiadott szőlő ültetvénykataszteri kivonatot, mely igazolja, hogy a szőlőültetvény használat alapján nem tartozik a felhagyott kategóriába.

(4) A 3. § (1) bekezdés *b)* pontjában, valamint *d)* pontjának *db)-dc)* alpontjai szerinti célprogramok előírásai esetében meghatározott legeltetési sűrűség számításakor a ténylegesen a területen legeltetett állatok állategységben meghatározott értékét kell elosztani a legeltetett terület nagyságával a legeltetési napok figyelembevételével, amely gazdálkodási évenként nem lehet kevesebb 160 napnál.

Jogkövetkezmények érvényesítésének általános szabályai

48. § (1) Az intézkedés keretében vállalt kötelezettségeknek való meg nem felelés esetén alkalmazandó jogkövetkezmények mértéke:

- a)* S0: figyelmeztető levél;
- b)* S1: a támogatásra jogosult részére a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában az egy gazdálkodási évre járó támogatási összeg 3%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;
- c)* S2: a támogatásra jogosult részére a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában az egy gazdálkodási évre járó támogatási összeg 15%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;
- d)* S3: a támogatásra jogosult részére a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában az egy gazdálkodási évre járó támogatási összeg 30%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;
- e)* S4: a támogatásra jogosult részére a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában az egy gazdálkodási évre járó támogatási összeg 60%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;
- f)* S5: a támogatásra jogosult részére a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában az egy gazdálkodási évre járó teljes támogatási összeg nem kerül kifizetésre;
- g)* S6: a támogatásra jogosult a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában a célprogramból az adott célprogram támogatási időszakának lejáratáig kizárásra kerül, és a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre vonatkozóan már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni;
- h)* S7: a támogatásra jogosult részére a célprogram egy gazdálkodási évére járó támogatási összeg 3%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;
- i)* S8: a támogatásra jogosult részére a célprogram egy gazdálkodási évére járó támogatási összeg 15%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;
- j)* S9: a támogatásra jogosult részére a célprogram egy gazdálkodási évére járó támogatási összeg 30%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;
- k)* S10: a támogatásra jogosult részére a célprogram egy gazdálkodási évére járó támogatási összeg 60%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;
- l)* S11: a támogatásra jogosult részére a célprogram egy gazdálkodási évére járó teljes támogatási összeg nem kerül kifizetésre;
- m)* S12: a támogatásra jogosult a célprogramból az adott célprogram támogatási időszakának lejáratáig kizárásra kerül, és a célprogramra vonatkozóan már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni;
- n)* S13: a támogatásra jogosult az intézkedésből az adott gazdálkodási évre kizárásra kerül;
- o)* S14: a támogatásra jogosult az intézkedésből a támogatási időszak lejáratáig kizárásra kerül, és a támogatási kérelemre vonatkozóan már igénybe vett teljes támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(2) Amennyiben egy adott célprogram keretében vállalt kötelezettségeknek való meg nem felelés miatt egy adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vagy a célprogram vonatkozásában több kötelezettségszegés is megállapításra kerül, úgy a magasabb százalékos arányú szankciót kell alkalmazni.

(3) Amennyiben egy adott célprogram keretében vállalt kötelezettségeknek való meg nem felelés miatt a célprogramon belül több kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre is kötelezettségszegés kerül megállapításra, minden egyes területre vonatkozó szankciót alkalmazni kell.

(4) Amennyiben egy adott célprogram keretében vállalt kötelezettségeknek való meg nem felelés miatt a célprogramra és azon belüli kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre is kötelezettségszegés kerül megállapításra, úgy mindkét szankciót érvényesíteni kell.

(5) A szankciók sorrendjére vonatkozóan a vidékfejlesztési támogatási intézkedésekre vonatkozó ellenőrzési eljárások, valamint a kölcsönös megfeleltetés végrehajtása tekintetében az 1698/2005/EK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 2006. december 7-i 1975/2006/EK bizottsági rendelet (a továbbiakban: 1975/2006/EK rendelet) 24. cikkében foglaltakat kell alkalmazni.

(6) A 4. § (2)-(4) bekezdései vonatkozásában a II. fejezetben a célprogramonként meghatározott, a támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételeknek történő meg nem felelés esetén a támogatásra jogosult a

célprogramból az adott célprogram támogatási időszakának lejártáig kizárásra kerül, és a célprogramra vonatkozóan már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(7) A 4. § (5) bekezdése vonatkozásában a II. fejezetben a célprogramonként meghatározott, adott gazdálkodási évi kifizetési jogosultsági feltételeknek történő meg nem felelés esetén a támogatásra jogosult részére a célprogram egy gazdálkodási évére járó teljes támogatási összeg nem kerül kifizetésre.

(8) A II. fejezetben a célprogramonként meghatározott előírások a 45. § (2) bekezdés *c)* pontja szerinti ellenőrzésre kiválasztott támogatásra jogosultaknál ellenőrizendő követelmények, amelyekkel kapcsolatos meg nem felelés eseteit és a jogkövetkezményeket a *23. számú melléklet* tartalmazza.

Területeltérésre vonatkozó jogkövetkezmények

49. § (1) A támogatás alapjául szolgáló terület méretének meghatározásánál, illetve az igényelt, valamint az ellenőrzés alapján megállapított valós terület méretéből adódó eltérések esetén az 1975/2006/EK rendelet 16. cikkében foglaltakat kell alkalmazni.

(2) Amennyiben a 45. § (2) bekezdés *c)* pontja szerinti helyszíni ellenőrzés során meghatározott területnagyság nagyobb a kifizetési kérelemben igényelt területnagyságnál, úgy a kifizetési kérelemben igényelt területre vonatkozó támogatási összeg kerül kifizetésre.

(3) Az (1) bekezdés szerinti, a területeltérés miatti jogkövetkezmények abban az esetben is alkalmazandók, ha a 45. § (2) bekezdés *a)-c)* pontja szerinti ellenőrzés során megállapítást nyer, hogy a kifizetési kérelemben igényelt területnagyság meghaladja a II. fejezetben a célprogramonként maximálisan meghatározott támogatható terület méretét, illetve a táblaméretet.

Minimumkövetelményekre vonatkozó jogkövetkezmények

50. § (1) Ha a kölcsönös megfeleltetés alkalmazása érdekében a támogatásra jogosult gazdaságának bármely részében a 73/2009/EK rendelet II. és III. mellékletében előírt kötelező követelmények be nem tartását állapították meg, abban az esetben az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló 1698/2005/EK tanácsi rendelet 51. cikkében foglaltakat kell alkalmazni.

(2) A *16. és 17. számú mellékletekben* meghatározott tápanyag-gazdálkodási, illetve növényvédelmi minimumkövetelményeknek való meg nem felelés esetén az 1975/2006/EK rendelet 23. cikkében, valamint a külön jogszabályban foglaltakat kell alkalmazni.

Általános kötelezettségeknek való meg nem felelés jogkövetkezményei

51. § (1) A 46. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a területnek a rendelkezésre álló határidőn belüli földhasználati nyilvántartásba vételéig a támogatás teljes összegének kifizetése felfüggesztésre kerül.

(2) A határidőn belüli nyilvántartásba vétel elmulasztása esetén az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület a célprogramból a támogatási időszak lejártáig kizárásra kerül, és az adott területre kifizetett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(3) Amennyiben a támogatásra jogosult a 46. § (3) bekezdés vagy a 46. § (4) bekezdés szerinti esetben nem tudja igazolni a jogszerű földhasználatot, az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület a célprogramból a támogatási időszak lejártáig kizárásra kerül, és az adott területre kifizetett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(4) Amennyiben a támogatásra jogosult a támogatási időszak alatt agrár-környezetgazdálkodási képzésen:

a) az első képzési időszakban nem vesz részt, nem jogosult a második gazdálkodási évre jutó támogatási összeg 30%-ára;

b) a második képzési időszakban nem vesz részt, nem jogosult az ötödik gazdálkodási évre jutó támogatási összeg 30%-ára.

(5) Amennyiben a kötelezettségvállaló személyében változás történik a támogatási időszak alatt, és így a kötelezettség átvevőjének már csak egy képzési időszak áll rendelkezésére, azon a képzésen kötelezően részt kell vennie, amelynek elmulasztása esetén nem jogosult az ötödik gazdálkodási évre jutó támogatási összeg 30%-ára.

(6) Amennyiben a 25. § (1) bekezdése szerinti kötelezettség-átadásra vonatkozó kérelem bírálata során megállapítást nyer, hogy a kötelezettség átadója a 12. § (2) bekezdésében meghatározott első képzési időszak

folyamán a kötelező képzésen nem vett részt, a második gazdálkodási évre jutó támogatási összeg 30%-ára nem jogosult.

(7) A (4)-(6) bekezdésben foglalt esetekben, amennyiben a támogatásra jogosult részére már kifizetésre került a támogatási összeg, annak jogosulatlanul igénybe vett részét vissza kell fizetnie.

52. § (1) Amennyiben a 16. § (5) bekezdésében foglaltak ellenére a helyszíni ellenőrzés során a ritka növényfajtát tartalmazó tábla nem különböztethető meg a nem ritka növényfajtaival borított táblától, úgy a támogatásra jogosult az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egészére vonatkozóan a csökkentett összegre jogosult.

(2) Amennyiben a támogatásra jogosult nem tesz eleget a 18. § (1) bekezdésében foglalt, a gazdálkodási napló vezetésére vonatkozó kötelezettségének, a támogatásra jogosult az intézkedésből az adott gazdálkodási évre kizárásra kerül.

(3) Amennyiben a támogatásra jogosult nem tesz eleget a 15. § (5) bekezdésben előírt, a tápanyag-gazdálkodási terv *20. számú mellékletben* foglalt adattartalmának benyújtására vonatkozó kötelezettségének, úgy a célprogramra az előző gazdálkodási évre jutó támogatási összeg 30%-ára nem jogosult.

(4) Amennyiben a támogatásra jogosult nem tesz eleget a 18. § (7) bekezdésében előírt, a gazdálkodási napló meghatározott adatainak benyújtására vonatkozó kötelezettségének, úgy az intézkedésre az előző gazdálkodási évre jutó támogatási összeg 30%-ára nem jogosult.

(5) A (3) és (4) bekezdésben foglalt esetekben, amennyiben a támogatásra jogosult részére már kifizetésre került a támogatási összeg, annak jogosulatlanul igénybe vett részét vissza kell fizetnie.

(6) Amennyiben a földhasználó a 19. § (6) bekezdése szerinti, a hatásindikátor monitorozó rendszer keretén belüli adatszolgáltatási kötelezettségének nem tesz eleget, vagy azt késedelmesen, hibásan, valótlan adattartalommal, hiányosan, vagy nem az előírt módon teljesíti, a Tv. 71. §-a alapján mulasztási bírsággal sújtható.

(7) Amennyiben a támogatásra jogosult a támogatási időszak alatt egynél több alkalommal nem nyújt be kifizetési kérelmet, vagy a kifizetési kérelme egynél több alkalommal teljes mértékben elutasításra kerül, a támogatásra jogosult az intézkedésből a támogatási időszak lejáratáig kizárásra kerül és a támogatási kérelemre vonatkozóan már igénybe vett teljes támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(8) Amennyiben a (7) bekezdésben foglaltak egy adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vagy célprogram vonatkozásában állnak fenn, a támogatásra jogosult a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vagy a célprogram vonatkozásában az adott célprogram támogatási időszakának lejáratáig kizárásra kerül és a célprogramra vonatkozóan már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

A célprogramra vonatkozó meg nem felelés jogkövetkezményei

53. § (1) Amennyiben a támogatásra jogosult egy kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában vis maior körülmény miatt legalább háromszor nem tudja a célprogram előírásai szerinti hasznosítást megvalósítani, úgy a támogatásra jogosult a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában a célprogramból az adott célprogram támogatási időszakának lejáratáig kizárásra kerül a területre eddig felvett támogatási összeg visszafizetési kötelezettsége nélkül.

(2) A támogatott területre vonatkozó előírások teljesítését a *23. számú mellékletben* szereplő táblázat alapján kell értékelni. A táblázat tartalmazza, hogy:

- a) melyek az ellenőrzés alapjául szolgáló előírások;
- b) az előírások ellenőrzésének lehetséges módjait;
- c) az előírás tábla, kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vagy célprogram szinten ellenőrizendő;
- d) az előírás minden évben vagy a támogatási időszak meghatározott évében vagy éveiben ellenőrizendő;
- e) az előírásoknak való meg nem felelés eseteit;
- f) az egyes előírások nem teljesítése esetén milyen jogkövetkezmény kerül alkalmazásra.

(3) Amennyiben a 27. § (4)-(5) bekezdés szerinti esetben a támogatásra jogosult az újratelepítésre nem került ültetvény területére kifizetési kérelmet nyújt be, az célprogramból a támogatási időszak lejáratáig kizárásra kerül és a támogatási kérelemre vonatkozóan már igénybe vett teljes támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(4) Amennyiben a támogatásra jogosult a 27. § (2) bekezdésében foglalt 12 hónapon belül nem végzi el az ültetvény újratelepítését, a (3) bekezdésben foglaltak szerint kell eljárni.

(5) Amennyiben a támogatásra jogosult 10 napon belül nem tájékoztatja az MVH-t az újratelepítésről, a támogatásra jogosult részére a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában az egy gazdálkodási évre járó támogatási összeg 15%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre.

(6) Amennyiben a támogatásra jogosult nem teljesíti a 21. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségét, az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egészére az újratervezett ültetvényre járó alacsonyabb támogatási összeg kerül kifizetésre.

54. § (1) Amennyiben a 43. § (1) bekezdése alapján meghatározott határidőn túl, de az adott gazdálkodási éven belül történik meg a kifizetési kérelem módosítására vonatkozó kérelem benyújtása, úgy a kifizetési összeget növelő módosítással érintett táblák után a földhasználó az adott gazdálkodási évben nem jogosult a támogatásra. A gazdálkodási év végét követően benyújtott bármilyen módosítás az érintett táblák adott gazdálkodási évben történő kizárását eredményezi. Amennyiben a támogatásra jogosult részére a támogatási összeg kifizetésre került, úgy annak jogosulatlanul igénybe vett részét vissza kell fizetnie.

(2) Amennyiben a 28. § (1) bekezdése szerinti részleges kizárási eljárás következtében egy adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület esetében nem teljesül a 8. § (3) bekezdése szerinti feltétel, úgy a támogatásra jogosult a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában a célprogramból az adott célprogram támogatási időszakának lejáratáig kizárásra kerül és az arra vonatkozóan már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(3) Amennyiben a 3. § (1) bekezdés *a*) pontja szerinti célprogramok esetében a 45. § (2) bekezdése szerinti, a kifizetési kérelemre vonatkozó ellenőrzések során megállapításra kerül, hogy az igényelt tábla meghaladja a II. fejezetben meghatározott, maximálisan támogatható táblaméretet, a támogatásra jogosult részére az adott tábla vonatkozásában az egy gazdálkodási évre járó teljes támogatási összeg nem kerül kifizetésre.

(4) Amennyiben a 3. § (1) bekezdés *a*) pontjának *ac*) alpontjában és a *b*) pontjának *bb*) alpontjában, valamint *c*) pontjának *cb*) alpontjában meghatározott célprogramok esetében a támogatásra jogosult nem teljesíti a 43. § (5) bekezdésében foglaltakat, a támogatásra jogosult a célprogramból az adott célprogram támogatási időszakának lejáratáig kizárásra kerül és a célprogramra vonatkozóan már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(5) Amennyiben a 43. § (5) bekezdése szerint benyújtott igazolás nem fedi le az adott célprogramba bevitt teljes területet, a támogatásra jogosult az ökológiai ellenőrző szervezet nyilvántartásában nem szereplő területet tartalmazó kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában a célprogramból az adott célprogram támogatási időszakának lejáratáig kizárásra kerül és az arra vonatkozóan már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(6) Amennyiben a 3. § (1) bekezdés *a*) pontjának *ac*) alpontjában és a *b*) pontjának *bb*) alpontjában, valamint *c*) pontjának *cb*) alpontjában meghatározott célprogramok esetében a 45. § (2) bekezdése szerinti, a kifizetési kérelemre vonatkozó ellenőrzések során megállapításra kerül, hogy a támogatásra jogosult párhuzamos gazdálkodásban azonos vagy nehezen megkülönböztethető fajtákat termeszt, amelyre nem rendelkezik az ökológiai termelés, a címkézés és az ellenőrzés tekintetében az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről szóló 834/2007/EK rendelet részletes végrehajtási szabályainak megállapításáról szóló 2008. szeptember 5-i 889/2008/EK bizottsági rendelet (a továbbiakban: 889/2008/EK rendelet) 40. cikke alapján kiadott engedéllyel, a támogatásra jogosult részére az érintett kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában az adott gazdálkodási évre járó teljes támogatási összeg nem kerül kifizetésre.

55. § (1) Amennyiben a támogatásra jogosult a közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról szóló, 2003. szeptember 29-i 1782/2003/EK tanácsi rendelet által előírt kölcsönös megfeleltetés, moduláció, valamint integrált igazgatási és ellenőrzési rendszer végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 2004. április 21-i 796/2004/EK bizottsági rendelet 68. cikkére hivatkozik az MVH eljárása során, abban az esetben az ezzel összefüggő bizonyítási kötelezettség őt terheli.

(2) Amennyiben egy tábla ökológiai gazdálkodásra történő átállási időszaka újrakezdődik, abban az esetben az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület a célprogram támogatási időszakának lejáratáig a célprogramból kizárásra kerül és az arra vonatkozóan már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(3) Amennyiben a támogatásra jogosult a 41. § (2) és (4) bekezdése vonatkozásában évente eltérő támogatási összegre jogosult és a már igénybe vett teljes támogatási összeg egy részét a 28. § (1) bekezdés szerinti területcsökkenés miatt a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetnie, úgy az egyes gazdálkodási éveket érintően visszafizetendő összeg az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre évenként kifizetett támogatási összeg és a kizárt terület aránya alapján kerül meghatározásra.

(4) Amennyiben a helyszíni ellenőrzés során megállapítást nyer, hogy a támogatásra jogosult nem rendelkezik a 29. § (3) bekezdés szerinti igazolással, úgy a támogatásra jogosult részére az adott tábla vonatkozásában az egy gazdálkodási évre járó teljes támogatási összeg nem kerül kifizetésre.

(5) Amennyiben a támogatásra jogosult a 16. § (7) bekezdés szerinti határidőn belül nem tesz eleget a bejelentési kötelezettségének, akkor a mulasztással érintett előírás nem teljesítettnek minősül.

(6) Amennyiben a 16. § (4) bekezdésében foglalt zöldsügarra vonatkozó előírásoknak való meg nem felelés kerül megállapításra, úgy a vetésszerkezet tekintetében a zöldsügarra vonatkozó pont nem teljesítettnek minősül.

56. § (1) Nem kerül alkalmazásra szankció, amennyiben a növényvédő szer használatra vonatkozóan az egyes célprogramok esetében meghatározott szabályok megszegésére zárlati károsító elleni védekezés céljából a megyei növény és talajvédelmi igazgatóságok szakmai javaslata alapján az MgSzH Központ engedélyező hatóságának az engedélye szerint a 17. § (3) bekezdésében foglaltak miatt elrendelt kötelezettség alapján került sor.

(2) Az (1) bekezdés vonatkozásában az ökológiai célprogramban részt vevő támogatásra jogosult gazdaságának ökológiai ellenőrző szervezet által ökológiai átállási területté való visszaminősítése nem eredményezi a támogatásból való kizárást.

(3) Az (1) bekezdés szerinti okot bizonyító igazolást a támogatásra jogosult köteles a védekezés elvégzését követően haladéktalanul benyújtani az MVH-hoz.

(4) Amennyiben a 26. § (1) bekezdés *a)-c)* pontjai szerinti visszavonás miatt területcsökkentésre kerül sor, a 29. § (5) bekezdésnek *b)* pontja szerinti területkimérésre vonatkozó összeget a csökkentett terület arányában kötelező visszafizetni.

Vis maiorra vonatkozó szabályok

57. § (1) Az elháríthatatlan külső okokra (vis maiorra) vonatkozó szabályokat a 44/2007. (VI. 8.) FVM rendelet és a 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet állapítja meg.

(2) Vis maior esemény fennállása a kötelezettségek

a) adott gazdálkodási évre vonatkozó, vagy

b) a támogatási időszak fennmaradó részére vonatkozó teljesítése alól mentesíti a támogatásra jogosultat.

(3) A (2) bekezdés *a)* pontja szerinti esetben a támogatásra jogosult részére a vis maiorral érintett földterületre az adott gazdálkodási évben járó támogatási összeg teljes összege kifizetésre kerül.

(4) Amennyiben a (2) bekezdés *b)* pontja szerinti esemény valamely kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egészét vagy annak egy részét érinti, úgy az MVH a 28. § (2) bekezdése szerinti eljárás keretében kizárja az adott területet a támogatott területek közül, azonban a támogatásra jogosultat a területre már igénybe vett támogatás vonatkozásában visszafizetési kötelezettség nem terheli.

(5) A 44/2007. (VI. 8.) FVM rendeleten túl nem minősül jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak, amennyiben:

a) az osztatlan közös tulajdon megszüntetése után a részarány földkiadás során keletkezett osztatlan közös tulajdon megszüntetésének részletes szabályairól szóló 63/2005. (IV. 8.) Korm. rendelet 3. §-ának (4) bekezdésében meghatározott ok miatt az ingatlan-nyilvántartás szerinti területnagyság nem egyezik az addig művelt földterület méretével vagy elhelyezkedésével;

b) a jogosult terület vonatkozásában a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. vagy a Nemzeti Park Igazgatóság a földhasználóval kötött haszonbérleti szerződést írásban felmondja;

c) a jogosult területen a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése (a továbbiakban: VTT) program keretében árvízi tározó működtetésére került sor;

d) a támogatásra jogosultat az illetékes természetvédelmi hatóság kötelezi a célprogramban rögzített földhasználati előírások szerinti gazdálkodási tervékenység megváltoztatására.

(6) Az (5) bekezdés *a)* és *b)* pontjai szerinti események esetében a (2) bekezdés *b)* pontjában, míg az (5) bekezdés *c)*, illetve *d)* pontjai szerinti események esetében a (2) bekezdés *a)* pontjában foglaltakat kell alkalmazni.

(7) A (2) és az (5) bekezdésben foglalt esetekben a támogatásra jogosultnak az ügyben eljáró más szerv által kiadott irat másolatát a kézhezvételt követő 10 munkanapon belül meg kell küldenie az MVH-nak.

II. Fejezet

AZ EGYES TÁMOGATÁSOK IGÉNYBEVÉTELÉNEK RÉSZLETES SZABÁLYAI

1. Cím

SZÁNTÓFÖLDI AGRÁR-KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI CÉLPROGRAM CSOPORT

Integrált szántóföldi növénytermesztési célprogram

58. § (1) A támogatás célja a növényvédő szerek és trágyák szakszerű használatának elősegítése, és ezzel a környezeti terhelés csökkentése, a talaj állapotának védelme és javítása, a talaj-növény rendszer tápanyag-egyensúlyának helyreállítása, az élelmiszerbiztonság javítása, illetve a biológiai sokféleség fenntartásához való hozzájárulás.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltétel, hogy a legkisebb támogatható terület 1 ha.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) egy tábla nagysága legfeljebb 75 ha;

c) a támogatás minden szántóföldi növény- és zöldségfélére, valamint ültetvény módjára természetű zöldségnövényekre igényelhető a rizs, az energiacsipő, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a *9. számú mellékletben* meghatározottak szerint.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, és a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

c) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;

d) a célprogram 5 éve alatt egyszer középmező (35-60 cm) lazítás alkalmazása;

e) a vetésváltás szabályainak betartása;

f) a célprogram 5 éve alatt a vetésszerkezeten belül - fővetésű növények tekintetében - az őszi búza, szemeskukorica és napraforgó együttes részaránya legfeljebb 60%, a pillangós növények részaránya legalább 10% lehet;

g) a célprogram 5 éve alatt legalább egyszer zöldtrágya növény termesztése és zöldtrágyázás megvalósítása, amely másodvetésben is történhet;

h) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szer hatóanyagok alkalmazhatók;

i) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni.

(5) A támogatás mértéke:

a) szántóföldi zöldségnövények esetében a célprogramba bevitt terület után 171 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) egyéb szántóföldi növények esetében a célprogramba bevitt terület után 155 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

c) a *13. számú melléklet* szerinti ritka szántóföldi zöldségnövények esetében a célprogramba bevitt terület után 231 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

d) a *12. számú melléklet* szerinti egyéb ritka szántóföldi növények esetében a célprogramba bevitt terület után 220 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

Tanyás gazdálkodás célprogram

59. § (1) A támogatás célja a hagyományos, alacsony ráfordítású gazdálkodási rendszerek megőrzése, a kultúrtörténeti tájkép megőrzése, és a növényvédő szerek szakszerűtlen használatából és a műtrágyázásból eredő környezeti terhelés csökkentése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a legnagyobb támogatható terület mérete legfeljebb 50 ha;

c) legalább a gazdaság mezőgazdasági hasznosítású területének 30%-át be kell vinni a célprogramba;

d) a tanyával megegyező településen helyezkedik el a kérelem alapját képező terület.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) egy tábla nagysága egyéb szántóföldi növények esetén legfeljebb 2 ha, szántóföldi zöldségnövény termesztése esetén 0,5 ha lehet;

c) a támogatás minden szántóföldi növény- és zöldségfélére, valamint ültetvény módjára termesztendő zöldségnövényekre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

c) évente földhasználati tervet kell készíteni és végrehajtani;

d) mozaikos, kisparcellás növénytermesztés folytatása;

e) a célprogram 5 éve alatt egyszer középmeleg (35-60 cm) lazítás alkalmazása;

f) a vetésváltás szabályainak betartása;

g) a célprogram 5 éve alatt a vetésszerkezeten belül - fővetésű növények tekintetében - az őszi búza, szemeskukorica és napraforgó együttes részaránya legfeljebb 50%, a pillangós növények részaránya legalább 10% lehet;

h) a célprogram 5 éve alatt legalább egyszer zöldtrágya növény termesztése és zöldtrágyázás megvalósítása, amely másodvetésben is történhet;

i) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédőszerhatóanyagok alkalmazhatók;

j) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni.

(5) A támogatás mértéke:

a) szántóföldi zöldségnövények esetén a célprogramba bevitt terület után 196 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) egyéb szántóföldi növény esetén a célprogramba bevitt terület után 184 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

c) a 13. számú melléklet szerinti ritka szántóföldi zöldségnövények esetén a célprogramba bevitt terület után 258 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

d) a 12. számú melléklet szerinti egyéb ritka szántóföldi növény esetén a célprogramba bevitt terület után 261 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

(6) A támogatási kérelemhez mellékelni kell a tulajdoni lap harminc napnál nem régebbi hiteles másolatát arról, hogy a célprogramba bevinni kívánt területhez tartozó lakott terület az ingatlan-nyilvántartásban a 2. § 60. pontjában meghatározottak szerint van bejegyezve.

Ökológiai szántóföldi növénytermesztési célprogram

60. § (1) A támogatás célja a biológiai sokféleség fenntartásához, illetve növeléséhez való hozzájárulás, a növényvédő szerek szakszerűtlen használatából és a helytelen tápanyag-gazdálkodásból eredő kedvezőtlen környezeti hatások csökkentése, a talaj biológiai állapotának védelme és javítása, a tápanyagmérleg-egyensúlyának helyreállítása, valamint az élelmiszerbiztonság segítése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a célprogramba bevinni kívánt szántóterület valamely ökológiai ellenőrző szervezet nyilvántartásában szerepel.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) egy tábla nagysága legfeljebb 75 ha;

c) a támogatás minden szántóföldi növény- és zöldségfélére, valamint ültetvény módjára termesztendő zöldségnövényekre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint;

(4) A célprogram előírásai:

a) a 834/2007/EK rendelet ökológiai termelésre vonatkozó szabályainak és a 889/2008/EK rendelet előírásainak betartása;

b) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

c) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

d) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;

- e) a célprogram 5 éve alatt egyszer középmező (35-60 cm) lazítás alkalmazása;
  - f) a vetésváltás szabályainak betartása;
  - g) a célprogram 5 éve alatt a vetésszerkezeten belül - fővetésű növények tekintetében - az őszi búza, szemeskukorica és napraforgó együttes részaránya legfeljebb 50%, a pillangós növények részaránya legalább 10% lehet;
  - h) a célprogram 5 éve alatt legalább egyszer zöldtrágya növény termesztése és zöldtrágyázás megvalósítása, amely másodvetésben is történhet;
  - i) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni.
- (5) A támogatás mértéke szántóföldi művelés esetében:
- a) szántóföldi zöldszén-növények esetében az átállási időszakban a célprogramba bevitt terület után 359 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
  - b) szántóföldi zöldszén-növények esetében az átállási időszak után, már átállt időszakban a célprogramba bevitt terület után 203 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
  - c) egyéb szántóföldi növények esetében az átállási időszakban a célprogramba bevitt terület után 212 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
  - d) egyéb szántóföldi növények esetében az átállási időszak utáni, már átállt időszakban a célprogramba bevitt terület után 161 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
  - e) a 13. számú melléklet szerinti ritka szántóföldi zöldszén-növények esetében az átállási időszakban a célprogramba bevitt terület után 485 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
  - f) a 13. számú melléklet szerinti ritka szántóföldi zöldszén-növények esetében az átállási időszak után, már átállt időszakban a célprogramba bevitt terület után 274 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
  - g) a 12. számú melléklet szerinti egyéb ritka szántóföldi növények esetében az átállási időszakban a célprogramba bevitt terület után 301 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
  - h) a 12. számú melléklet szerinti egyéb ritka szántóföldi növények esetében az átállási időszak utáni, már átállt időszakban a célprogramba bevitt terület után 217 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.
- (6) A területazonosítási kérelemhez mellékelni kell a 39. § (4) bekezdés szerinti igazolást.
- (7) A kifizetési kérelemhez mellékelni kell a 43. § (5) bekezdésében foglalt igazolást.
- (8) A támogatásra jogosult legfeljebb két egymást követő gazdálkodási évben vehet igénybe átállási időszakra vonatkozó támogatást az alábbiak szerint:
- a) amennyiben a támogatási kérelem benyújtásának naptári évében kezdte meg az átállást, úgy az átállási támogatásra két alkalommal jogosult;
  - b) amennyiben a támogatási kérelem benyújtásának naptári évét megelőző évben kezdte meg az átállást, úgy egy alkalommal jogosult átállási támogatásra.

Szántóföldi természetvédelmi zonális célprogramok

1. Szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram

61. § (1) A támogatás célja a regionális, ökológiai szempontú, fenntartható mezőgazdasági földhasználat, a természetvédelmi, illetve környezetvédelmi szempontok érvényesülésének elősegítése, valamint olyan gazdálkodási módok elterjesztése, amelyek segítik megőrizni a tájegységek természeti értékeit. A célprogram kiemelt célja a tűzok, ugartyúk, a szalakóta, parlagi sas, kerecsensólyom, hamvas rétihéja és egyéb, szántóföldi élőhelyhez kötődő védett madárfajok élőhelyeinek megfelelő kezelése, valamint a mezőgazdasági biológiai sokféleség fenntartása, növelése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

- a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;
- b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek a 8. § (1) bekezdésére tekintettel a 6. számú melléklet szerinti jogosult MTÉT egységen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

- a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;
- b) egy tábla nagysága legfeljebb 75 ha;
- c) a támogatás minden szántóföldi növény- és zöldszénfélére, valamint ültetvény módjára természetközeli zöldszén-növényekre igényelhető a rizs, az energiapálya, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint.

(4) A célprogram általános előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

c) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;

d) hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása tilos;

e) melioráció és öntözés nem végezhető;

f) rágeszálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos;

g) rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve a repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását;

h) március 1. és július 31. között a munkavégzés kizárólag napkelte után napnyugtáig megengedett;

i) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeknek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervet. A földhasználó értesítésétől számított 3 munkanapon belül a természetvédelmi szerv köteles a földhasználót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a j) pont figyelembevételével folytatható;

j) a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani a természetvédelmi szerv javaslata alapján.

(5) További előírások évelő szálás pillangós takarmánynövények termesztése esetén:

a) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes területen évelő szálás pillangós takarmánynövényeket (évelő szálás pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke) kell termesztetni;

b) tápanyag-utánpótlás tilos, kizárólag telepítéskor és felülvetéskor megengedett, amelynek során a műtrágyával kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/gazdálkodási év mértékét;

c) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédőszer-hatóanyagok alkalmazása engedélyezett;

d) a lucerna felülvetése 5 év alatt egy alkalommal végezhető augusztus-szeptember hónapban;

e) évelő szálás pillangós takarmánynövények betakarítása esetén:

ea) minden kaszáláskor táblánként legalább 5%, de legfeljebb 10% kaszátlan területet kell hagyni, a tábla szélével érintkezően;

eb) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni;

ec) kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező;

ed) évelő szálás pillangós takarmánynövények teljes területének kijelölt legalább 50%-án az első növedék június 15. után vágható le, a teljes terület másik legfeljebb 50%-án az első növedék április 25-ig, a második növedék június 30. után vágható le, azzal, hogy az első növedék levágása során a Dunavölgyi-sík, a Homokhátság, valamint a Hortobágy MTÉT esetében az első kaszálás legkorábbi időpontja június 30.;

ee) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.

(6) További előírások vegyes szántóföldi növénytermesztés esetén:

a) a vetésváltás szabályainak betartása;

b) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédőszer-hatóanyagok alkalmazása;

c) tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/gazdálkodási év mértékét;

d) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes területen a következő vetésszerkezet betartása kötelező fővetésű növények tekintetében: legalább 20% kalászos gabona, legalább 20% szálás pillangós takarmánynövény (szálás pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 20% zöldugár, legalább 10% őszi repce, legfeljebb 20% egyéb kultúra;

e) a tábla szélein legalább 6 méter széles növényvédőszer-mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni;

f) repce esetén a teljes repceterületnek az illetékes állami természetvédelmi szerv által kijelölt legalább 5, de legfeljebb 10%-án a madarak téli táplálékának biztosítása céljából a hóeltakarítás kötelező;

g) kalászos gabonák betakarítása esetén minimum 25 cm magas tarlót kell hagyni;

h) a vetésszerkezetben szereplő szálás pillangós takarmánynövény betakarítása esetén is alkalmazni kell ugyanezen célprogramnak az évelő szálás pillangós takarmánynövények betakarítására vonatkozó előírásait.

(7) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után

a) évelő szálás pillangós takarmánynövények termesztése esetén 310 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) vegyes szántóföldi növénytermesztés esetén 303 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

2. Szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram

62. § (1) A támogatás célja a vonulásuk során az ország egyes jellemző tájait érintő, jelentős lúd-, réce- és daruállományok számára megfelelő őszi-téli táplálkozóhely biztosítása, az általános madárvédelmi szántóföldi előírások mellett a speciális vetésszerkezet és a betakarítás korlátozásával a táplálékbázis megteremtése, az apróvad fajok életfeltételeinek javítása, valamint a mezőgazdasági biológiai sokféleség fenntartása, növelése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek a 8. § (1) bekezdésére tekintettel a 6. számú melléklet szerinti jogosult MTÉT egységen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évikifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) egy tábla nagysága legfeljebb 75 ha;

c) a támogatás minden szántóföldi növény- és zöldségfélére, valamint ültetvény módjára természetű zöldségnövényekre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

c) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;

d) tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/gazdálkodási év mértéket;

e) hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása tilos;

f) melioráció és öntözés nem végezhető;

g) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédőszer-hatóanyagok alkalmazása;

h) rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos;

i) rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve a repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását;

j) szálas pillangós takarmánynövények betakarítása esetén:

ja) minden kaszáláskor táblánként legalább 5%, de legfeljebb 10% kaszátlan területet kell hagyni a tábla közepén,

jb) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni,

jc) kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező,

jd) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját,

je) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szerv kijelölt munkatársát. A földhasználó értesítésétől számított 3 munkanapon belül a természetvédelmi szerv köteles a földhasználót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a terület bármely részén folytatható;

k) a vetésváltás szabályainak betartása;

l) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes területen a következő vetésszerkezet betartása kötelező fővetésű növények tekintetében: legalább 30% kalászos gabona, legalább 20% szemeskukorica, legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény (szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 20% zöldugár, legfeljebb 10% egyéb kultúra;

m) a szemeskukorica egy vagy több táblán elhelyezkedő teljes területének legalább 10%-án betakarítás előtt az érett állapotban lévő, lábon álló kukoricát szárzúzóval le kell zúzni, és a területet műveletlenül kell hagyni legalább február 28-ig.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után 173 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

3. Szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram

63. § (1) A támogatás célja a vadon élő madarakra, apróvadra káros hatások csökkentése a növényvédő szerek korlátozott alkalmazásával, növényvédőszer-mentes táblaszegélyek kialakításával, megfelelő betakarítási és növényápolási technológiák alkalmazásával, kevesebb műtrágya felhasználásával. A célprogram további fontos célja a különböző ragadozó madarak, illetve a fogoly és fűj életfeltételeinek biztosítása, valamint a mezőgazdasági biológiai sokféleség fenntartása, növelése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek a 8. § (1) bekezdésére tekintettel a 6. számú melléklet szerinti jogosult MTÉT egységen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) egy tábla nagysága legfeljebb 75 ha;

c) a támogatás minden szántóföldi növény- és zöldségfélére, valamint ültetvény módjára termesztendő zöldségnövényekre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

c) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;

d) tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/gazdálkodási év mértéket;

e) hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása tilos;

f) melioráció és öntözés nem végezhető;

g) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédőszer-hatóanyagok alkalmazása;

h) rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos;

i) rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve a repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását;

j) szálás pillangós takarmánynövények betakarítása esetén:

ja) minden kaszáláskor táblánként legalább 5%, de legfeljebb 10% kaszátlan területet kell hagyni, a tábla szélével érintkezően,

jb) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni,

jc) kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező,

jd) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját,

je) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szerv kijelölt munkatársát. A földhasználó értesítésétől számított 3 munkanapon belül a természetvédelmi szerv köteles a földhasználót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a terület bármely részén folytatható;

k) a vetésváltás szabályainak betartása;

l) a táblán egy gazdálkodási évben egyszer szabad gyomirtó szert használni;

m) a tábla szélein legalább 3 méter széles növényvédőszer-mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni;

n) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes területen a következő vetésszerkezet betartása kötelező fővetésű növények tekintetében: legalább 30% kalászos gabona, legalább 20% szálás pillangós takarmánynövény (szálás pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 10% zöldugar, legfeljebb 25% egyéb kultúra;

o) a célprogram 5 éve alatt legfeljebb egyszer végezhető középmély- vagy mélylazítás.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után 220 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

4. Szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram

64. § (1) A támogatás célja a regionális, ökológiai szempontú, fenntartható mezőgazdasági földhasználat, a természetvédelmi, illetve környezetvédelmi szempontok érvényesülésének elősegítése, valamint olyan gazdálkodási módok elterjesztése, amelyek segítik megőrizni a tájegységek természeti értékeit. A célprogram kiemelt célja a kék vércse, a szalakóta, parlagi sas, kerecsensólyom és egyéb, szántóföldi élőhelyhez kötődő védett madárfajok élőhelyeinek megfelelő kezelése, valamint a mezőgazdasági biológiai sokféleség fenntartása, növelése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek a 8. § (1) bekezdésére tekintettel a 6. számú melléklet szerinti jogosult MTÉT egységen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) egy tábla nagysága legfeljebb 75 ha;

c) a támogatás minden szántóföldi növény- és zöldségfélére, valamint ültetvény módjára termeszthető zöldségnövényekre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint.

(4) A célprogram általános előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

c) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;

d) hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása tilos;

e) melioráció és öntözés nem végezhető;

f) rácsálóírtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos;

g) rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve a repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását;

h) március 1. és július 31. között a munkavégzés csak napkeltétől napnyugtáig megengedett;

i) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervet. A földhasználó értesítésétől számított 3 munkanapon belül a természetvédelmi szerv köteles a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a terület bármely részén folytatható.

(5) További előírások évelő szálás pillangós takarmánynövények termesztése esetén:

a) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes területen évelő szálás pillangós takarmánynövényeket (évelő szálás pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke) kell termesztetni;

b) tápanyag-utánpótlás tilos, kizárólag telepítéskor és felületéskor megengedett, amelynek során a műtrágyával kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/gazdálkodási év mértéket;

c) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédőszer-hatóanyagok alkalmazása lehetséges;

d) a lucerna felülvetése 5 év alatt egy alkalommal végezhető augusztus-szeptember hónapban;

e) évelő szálás pillangós takarmánynövények betakarítása esetén:

ea) minden kaszáláskor táblánként legalább 5%, de legfeljebb 10% kaszátlan területet kell hagyni, a tábla szélével érintkezően,

eb) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni,

ec) kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező,

ed) a célprogramba bevitt táblákon a kaszálást táblánként eltérő napon kell elvégezni,

ee) évelő szálás pillangós takarmánynövények teljes területének lekaszálását az első kaszálás esetében május 20-ig, a második kaszálás esetében június 30-ig be kell fejezni,

ef) 3 hektárnál nagyobb tábla esetében minden kaszálásnál a táblát két egyenlő részre kell osztani, az első 50% kaszálásának befejezését követően a másik 50% kaszálását csak 10 nappal később lehet elkezdni,

eg) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.

(6) További előírások vegyes szántóföldi növénytermesztés esetén:

a) a vetésváltás szabályainak betartása;

b) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédőszer-hatóanyagok alkalmazása;

c) tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/gazdálkodási év mértékét;

d) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes területen a következő vetésszerkezet betartása kötelező fővetésű növények tekintetében: legfeljebb 30% kalászos gabona, legalább 20% szálás pillangós takarmánynövény (szálás pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 20% zöldugár, legfeljebb 20% egyéb kultúra;

e) a tábla szélein legalább 6 méter széles növényvédő szer mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni;

f) zöldugár szárzúzása, kaszálása esetén:

fa) a célprogramba bevitt területeken a szárzúzást, kaszálást táblánként eltérő napokon kell elvégezni,

fb) 3 hektárnál nagyobb tábla esetében minden szárzúzásánál, kaszálásánál a táblát két egyenlő részre kell osztani, az első 50% szárzúzásának, kaszálásának befejezése után a másik 50% szárzúzását, kaszálását csak 10 nappal később lehet elkezdni,

fc) madárbarát kaszálási, szárzúzási módszert kell alkalmazni,

fd) szárzúzásnál, kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező,

fe) szárzúzás, kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a szárzúzás, kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;

g) a vetésszerkezetben szereplő szálás pillangós takarmánynövény betakarítása esetén is alkalmazni kell a célprogramnak az évelő szálás pillangós takarmánynövények betakarítására vonatkozó előírásait.

(7) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után

a) évelő szálás pillangós takarmánynövények termesztése esetén 267 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) egyes szántóföldi növénytermesztés esetén 233 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

Erózió elleni célprogramok

1. Víz erózió elleni célprogram

65. § (1) A támogatás célja a víz által okozott talajerózió (a továbbiakban: víz erózió) csökkentése, a talajminőség fenntartása, valamint a víz erózióval okozott vízszennyezés megelőzése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek 12%-nál nagyobb lejtésszögű, az 7. § (2) bekezdése alapján a MePAR-ban lehatárolt, jogosult területen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) egy tábla nagysága legfeljebb 75 ha;

c) a támogatás minden szántóföldi növényre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

c) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;

d) a célprogram 5 éve alatt egyszer közép mély (35-60 cm) lazítás alkalmazása;

e) a vetésváltás szabályainak betartása;

f) a célprogram 5 éve alatt a vetésszerkezetben belül a főnövény vonatkozásában szemes kukorica, vetőmag kukorica, csemegekukorica, burgonya, csicsóka, dohány, cukorrépa, takarmányrépa és a napraforgó együttes részaránya legfeljebb 20% lehet;

g) a célprogram 5 éve alatt legalább egyszer zöldtrágya növény termesztése és zöldtrágyázás megvalósítása, amely másodvetésben is történhet;

h) tavaszi vetésű növények esetén téli, illetve tavaszi talajtakarás biztosítása takarónövényekkel, amelyeket tavasszal a talaj művelhetővé válását követően, de legfeljebb a vetést megelőzően két héttel kell aláforgatni;

i) lejtő irányára merőleges művelés alkalmazása.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után 211 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

2. Szélerózió elleni célprogram

66. § (1) A támogatás célja a széleróziót befolyásoló egyes tényezők talajpusztulás csökkenés irányába ható módosítása, a talajminőség romlásának, a növényzet károsodásának, valamint a porszennyezés élő környezetre gyakorolt káros hatásainak csökkentése érdekében.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek szélerózió által érintett, a 8. § (2) bekezdése alapján a MePAR-ban lehatárolt, jogosult széleróziós mintaterületen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) egy tábla nagysága legfeljebb 75 ha;

c) a támogatás minden szántóföldi növényre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

c) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;

d) a célprogram 5 éve alatt egyszer közép mély (35-60 cm) lazítás alkalmazása;

e) a vetésváltás szabályainak betartása;

f) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes területen a következő vetésszerkezet betartása kötelező a fővetésű növények tekintetében: az őszi vetésű vagy évelő növények aránya legalább 60% és a tavaszi vetésű növények aránya legfeljebb 40% lehet, valamint az alábbi növények összesített részaránya el kell, hogy érje a 20%-ot: köles, pohánka, cirkok, szudáni fű, mohar, rostkender, baltacim, bükkönyök, somkóró, homoki bab, lucerna, facélia, tarka koronafürt;

g) őszi vetésű növények betakarítását követően zöldtrágya növény termesztése, amelyeket tavasszal a talaj művelhetővé válását követően, de legfeljebb a vetést megelőzően két héttel kell a talajba keverni;

h) csak egyszer lehet a célprogram 5 éve alatt forgatásos talajművelést alkalmazni.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után 213 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

2. Cím

GYEPGAZDÁLKODÁSI AGRÁR-KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI CÉLPROGRAM CSOPORT

Extenzív gyepgazdálkodás célprogram

67. § (1) A támogatás célja a gyepterületekhez kötődő növényfajok és társulások, illetve állatfajok életfeltételeinek megőrzése, fenntartása, az extenzív gyepgazdálkodás által biztosított kedvező környezeti hatások fenntartása, valamint a biológiai sokféleség fenntartásához, illetve növeléséhez való hozzájárulás.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltétel, hogy a legkisebb támogatható terület 1 ha.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) a célprogramba bevitt gyepterületre vonatkozóan legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte;

c) legeltethető állatfajok: szarvasmarhafélék, lófélék, juh, kecske;

d) a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban az állatállomány tartójaként a regisztrációs szám alapján a támogatást igénylőnek kell szerepelnie.

(4) A célprogram előírásai:

a) legeltetés esetén:

- aa)* a legeltetett területen legalább 0,2 állategység/ha legeltetési sűrűség alkalmazása;
- ab)* a gyepek túllegeltetése tilos;
- ac)* felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, öntözés tilos;
- ad)* a célprogram 3. év végére legalább 0,3 állategység/ha legeltethető állatállományt kell elérni;
- ae)* pásztoroló vagy szakaszolt legeltetést kell alkalmazni;
- af)* kaszálás évente egy alkalommal engedélyezett;
- ag)* őszi tisztító kaszálás elvégzése kötelező, amely után a lekaszált anyagot legkésőbb október 31-ig a területről le kell hordani;
- b)* kaszálás esetén:
  - ba)* a gyepet legalább kétszeri kaszálással kell hasznosítani, amelybe az őszi tisztító kaszálás is beleszámítható;
  - bb)* felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, szerves trágyázás és öntözés tilos;
  - bc)* a kaszálást követően a lekaszált anyagot legkésőbb október 31-ig a területről le kell hordani;
  - bd)* a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik.
- (5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után:
  - a)* nem Natura 2000 gyepterületen történő:
    - aa)* legeltetés esetén 108 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
    - ab)* kaszálás esetén 71 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
  - b)* Natura 2000 gyepterületen történő:
    - ba)* legeltetés esetén 77 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
    - bb)* kaszálás esetén 40 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

Ökológiai gyepgazdálkodási célprogram

68. § (1) A támogatás célja a gyepterületekhez kötődő növényfajok és társulások, illetve állatfajok életfeltételeinek megőrzése, fenntartása, az extenzív gyepgazdálkodás által biztosított kedvező környezeti hatások fenntartása, valamint a biológiai sokféleség fenntartásához, illetve növeléséhez való hozzájárulás.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

- a)* a legkisebb támogatható terület 1 ha;
- b)* a célprogramba bevinni kívánt gyepterület valamely ökológiai ellenőrző szervezet nyilvántartásában szerepel.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

- a)* egy tábla területe legalább 0,3 hektár;
- b)* a célprogramba bevitt gyepterületre vonatkozóan legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte;
- c)* legeltethető állatfajok: szarvasmarhafélék, lófélék; juh, kecske;
- d)* a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban az állatállomány tartójaként a regisztrációs szám alapján a támogatást igénylőnek kell szerepelnie.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 834/2007/EK rendelet ökológiai termelésre vonatkozó szabályainak és a 889/2008/EK rendelet előírásainak betartása;

b) legeltetés esetén:

- ba)* a legeltetett területen legalább 0,2 állategység/ha legeltetési sűrűség alkalmazása;
- bb)* gyepek túllegeltetése tilos;
- bc)* felülvetés, öntözés tilos;
- bd)* pásztoroló vagy szakaszolt legeltetést kell alkalmazni;
- be)* kaszálás évente egy alkalommal engedélyezett;
- bf)* őszi tisztító kaszálás elvégzése kötelező, amely után a lekaszált anyagot legkésőbb október 31-ig a területről le kell hordani;

c) kaszálás esetén:

- ca)* a gyepet legalább kétszeri kaszálással kell hasznosítani, amelybe az őszi tisztító kaszálás is beleszámítható;
- cb)* felülvetés, szerves trágyázás és öntözés tilos;
- cc)* a kaszálást követően a lekaszált anyagot legkésőbb október 31-ig a területről le kell hordani;
- cd)* a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után:

- a)* nem Natura 2000 gyepterületen történő:
  - aa)* legeltetés esetén 116 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
  - ab)* kaszálás esetén 79 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) Natura 2000 gyepterületen történő:

ba) legeltetés esetén 85 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

bb) kaszálás esetén 48 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

(6) A területazonosítási kérelemhez mellékelni kell a 39. § (4) bekezdés szerinti igazolást.

(7) A kifizetési kérelemhez mellékelni kell a 43. § (5) bekezdésében foglalt igazolást.

Gyepgazdálkodási természetvédelmi zonális célprogramok

1. Gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram

69. § (1) A támogatás célja a környezetbarát gazdálkodás módszereinek alkalmazása, amely fenntartja az MTÉT egységek magas természetes élőhelyeit és értékeit, valamint a tűzok, ugartyúk, szalakóta, parlagi sas, kerecsensólyom, kék vércse, hamvas rétihéja madárfajok állományainak védelme, élőhelyeinek fenntartása és kialakítása. A célprogram további célja a mezőgazdasági biológiai sokféleség fenntartása, növelése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogható terület 1 ha;

b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek a 8. § (1) bekezdésére tekintettel a 6. számú melléklet szerinti MePAR-ban lehatárolt, jogosult MTÉT egységen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) a célprogramba bevitt gyepterületre vonatkozóan legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállomány;

c) legeltethető állatfajok: szarvasmarhafélék, lófélék; juh, kecske;

d) a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban az állatállomány tartójaként a regisztrációs szám alapján a támogatást igénylőnek kell szerepelnie.

(4) A program előírásai:

a) legeltetés esetén:

aa) a legeltetett területen legalább 0,2 állategység/ha legeltetési sűrűség alkalmazása;

ab) a gyepek túllegeltetése tilos;

ac) pásztoroló vagy szakaszolt legeltetést kell alkalmazni;

ad) felületés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, öntözés, valamint a legelő állatok által elhullajtott trágyától eltekintve egyéb szerves trágyázás tilos;

ae) fogasolás, gypszellőztetés tilos;

af) kaszálás évente egy alkalommal engedélyezett, úgy hogy a célprogram kaszálásra vonatkozó előírásait maradéktalanul be kell tartani;

ag) a területen mindennemű vízelvezetés tilos;

ah) villanypásztor csak az illetékes állami természetvédelmi szerv előzetesen kiadott, a célprogram 5 évre vonatkozó írásos véleménye alapján alkalmazható;

ai) a célprogramba bevitt teljes gyepterület legfeljebb 50%-án tűzok költőhelyet kell kijelölni az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos véleménye alapján, ahol csak május 31. után folytatható legeltetés;

aj) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;

ak) őszi tisztító kaszálás elvégzése kötelező;

b) kaszálás esetén:

ba) felületés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, szerves trágyázás és öntözés tilos;

bb) fogasolás, gypszellőztetés tilos;

bc) szénabetakarításnál a levágott növényi részeket 1 hónapon belül le kell hordani a gyepterületről;

bd) minden kaszáláskor táblánként legalább 10%, de legfeljebb 15% kaszátlan területet kell hagyni, kaszálásonként eltérő területen;

be) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni;

bf) kaszálásnál vadriasztó lánc használata szükséges;

bg) a területen mindennemű vízelvezetés tilos;

bh) széna betakarításakor a munkavégzés csak napkeltétől napnyugtáig megengedett;

bi) az első kaszálás június 15. után kezdhető meg azzal, hogy a Dunavölgyi-sík a Homokhátság, valamint a Hortobágy MTÉT esetében a kaszálás legkorábbi időpontja június 30.;

bj) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;

bk) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szerv kijelölt munkatársát. A földhasználó értesítésétől számított 3 munkanapon belül a természetvédelmi szerv köteles a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a *bl)* pont figyelembevételével folytatható;

bl) a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani a természetvédelmi szerv javaslata alapján;

bm) a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után

a) nem Natura 2000 gyepterületen történő:

aa) legeltetés esetén 155 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

ab) kaszálás esetén 116 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) Natura 2000 gyepterületen történő:

ba) legeltetés esetén 117 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

bb) kaszálás esetén 78 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

2. Gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram

70. § (1) A támogatás célja a nedves rétek fokozottan védett, földön fészkelő madárfajainak (haris, hamvas rétihéja, réti fülesbagoly) fészkelő- és táplálkozó helyének fenntartása e rétek megőrzésével és kíméletes hasznosításával, továbbá egyéb védett fajok élőhelyeinek biztosítása, mint például rákosi vipera, különböző kosbor fajok, kockás liliom, szibériai nőszirm, kígyógyökerű keserűfű, vérfű-hangyaboglárka, nyári tőzike, réti iszalag, kornistárnics. A célprogram céljai közé tartozik a védőzónák kialakítása a térség sérülékeny természeti területei körül, valamint a mezőgazdasági biológiai sokféleség fenntartása, növelése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek a 8. § (1) bekezdésére tekintettel a 6. számú melléklet szerinti MePAR-ban lehatárolt, jogosult MTÉT egységen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) a célprogramba bevitt gyepterületre vonatkozóan legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállomány;

c) legeltethető állatfajok: szarvasmarhafélék, lófélék; juh, kecske;

d) a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban az állatállomány tartójaként a regisztrációs szám alapján a támogatást igénylőnek kell szerepelnie.

(4) A célprogram előírásai:

a) legeltetés esetén:

aa) a legeltetett területen legalább 0,2 állategység/ha legeltetési sűrűség alkalmazása;

ab) a gyepek túllegeltetése tilos;

ac) pásztoroló vagy szakaszolt legeltetést kell alkalmazni,

ad) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, öntözés, valamint a legelő állatok által elhullajtott trágyától eltekintve egyéb szervestrágyázás tilos;

ae) fogasolás, gyepszellőztetés tilos;

af) kaszálás évente egy alkalommal engedélyezett, úgy hogy a célprogram kaszálásra vonatkozó előírásait maradéktalanul be kell tartani;

ag) a területen mindennemű vízelvezetés tilos;

ah) villanypásztor csak az illetékes állami természetvédelmi szerv előzetesen kiadott, a célprogram 5 évre vonatkozó írásos véleménye alapján alkalmazható;

ai) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;

aj) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szerv kijelölt munkatársát. A földhasználó értesítésétől számított 3 munkanapon belül a természetvédelmi szerv köteles a földhasználót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a terület bármely részén folytatható;

ak) őszi tisztító kaszálás elvégzése kötelező;

b) kaszálás esetén:

ba) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, szerves trágyázás és öntözés tilos;

bb) fogasolás, gyepszellőztetés tilos;

bc) szénabetakarításnál a levágott növényi részeket 1 hónapon belül le kell hordani a gyepterületről;

bd) minden kaszáláskor táblánként legalább 10%, de legfeljebb 15% kaszálatlan területet kell hagyni, kaszálásonként eltérő területen;

be) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni;

bf) kaszálásnál vadriasztó lánc használata szükséges;

bg) a területen mindennemű vízelvezetés tilos;

bh) az első kaszálás a célprogramba bevitt teljes gyepterület kijelölt legfeljebb 50%-án július 31. után kezdhető el - kivéve az Őrség-vendvidék, valamint a Hanság MTÉT-t, ahol a kaszálás a célprogramba bevitt teljes gyepterület 50%-án június 1. előtt, a másik 50%-án július 15. után - az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos véleménye alapján;

bi) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;

bk) a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után:

a) nem Natura 2000 gyepterületen történő:

aa) legeltetés esetén 139 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

ab) kaszálás esetén 116 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) Natura 2000 gyepterületen történő:

ba) legeltetés esetén 101 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

bb) kaszálás esetén 78 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

Szántóföldi gazdálkodás gyepgazdálkodássá alakításának célprogramjai

Környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram

71. § (1) A támogatás célja a mezőgazdasági eredetű vízszennyezés kockázatának megszüntetése, valamint a szerkezetváltás elősegítése és fenntartása az erózióknak kitett területeken. Emellett a mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés kockázatának csökkentése az árvíz sújtotta területeken és az ártéri tájgazdálkodás és tájhasználat váltás megteremtése a VTT által érintett célerületeken. A biológiai sokféleség fokozása érdekében új füves élőhelyek létrehozása, a növényvédő szerek használatából és a műtrágyázásból eredő környezeti terhelés csökkentése, valamint a sérülékeny vízbázisok kiemelt védelme.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a célprogram az alábbi területeken vehető igénybe:

ba) sérülékeny vízbázisok védőterületén;

bb) 12%-nál nagyobb lejtés szögű, a 7. § (2) bekezdése alapján MePAR-ban lehatárolt, jogosult szántóterületeken;

bc) azon VTT által érintett területeken, amelyek területén megépült árvízi tározóra alapuló tájgazdálkodás valósul meg;

bd) árvíz sújtotta területeken;

be) Kedvezőtlen Adottságú Területeken fekvő, MePAR-ban lehatárolt, jogosult szántóterületeken.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) a célprogramba bevitt területre vonatkozóan a célprogram 2. évétől legalább 0,1 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte;

c) legeltethető állatfajok: szarvasmarhafélék, lófélék; juh, kecske;

d) a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban az állatállomány tartójaként a regisztrációs szám alapján a támogatást igénylőnek kell szerepelnie.

(4) A célprogram előírásai a célprogram első évében:

a) földhasználat és művelési ág váltás;

b) a létrehozott gyepterületen vegyszeres gyomirtás évente egy alkalommal engedélyezett;

c) kizárólag kaszálás megengedett egy alkalommal.

(5) A célprogram előírásai a célprogram második évétől:

- a) a gyepek ápolása évente legalább kétszeri kaszálással, illetve legeltetéssel;
  - b) a kaszálás minden év május 1. után engedélyezett;
  - c) legeltetni csak pásztoroló vagy szakaszoló legeltetéssel lehet;
  - d) műtrágya, szerves trágya és növényvédő szerek alkalmazása tilos;
  - e) a legeltetett területen legalább 0,1 állategység/ha legeltetési sűrűség alkalmazása;
  - f) a gyepek túllegeltetése tilos;
  - g) a célprogram 3. év végére legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállományt kell elérni;
  - h) a gyepek felülvetése a célprogram tíz éve alatt egy alkalommal megengedett.
- (6) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után
- a) az első gazdálkodási évben 238 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
  - b) a második gazdálkodási évtől kezdődően:
  - ba) nem Natura 2000 gyepterületen 279 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
  - bb) Natura 2000 gyepterületen 241 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

Természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram

72. § (1) A támogatás célja a magas biodiverzitású gyepterületek kiterjedésének növelése, a mezőgazdasági biológiai sokféleség fenntartása, növelése. A természetkímélő gyephasznosítási technológia lehetővé teszi a környező természetes és természetközeli gyepterületek karakterfajainak betelepülését az átalakítandó szántóra, és ezzel rövid időn belül a természeteshez hasonló gyeptársulás jöhet létre.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

- a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;
- b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek szántó hasznosítási irányú és a 8. § (1) bekezdésére tekintettel a 6. számú melléklet szerinti MePAR-ban lehatárolt, jogosult MTÉT egységen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

- a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;
- b) a célprogramba bevitt területre vonatkozóan a célprogram 2. évétől legalább 0,1 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte;
- c) legeltethető állatfajok: szarvasmarhafélék, lófélék, juh;
- d) a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban az állatállomány tartójaként a regisztrációs szám alapján a támogatást igénylőnek kell szerepelnie.

(4) A célprogram előírásai a célprogram első évében:

- a) földhasználat és művelési ág váltás;
- b) a létrehozott gyepterületen vegyszeres gyomirtás egy alkalommal engedélyezett;
- c) csak kaszálás megengedett egy alkalommal, a legeltetés nem;
- d) kaszálás csak június 15-e után lehetséges;
- e) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.

(5) A célprogram második évétől a terület jellegétől, valamint az adott zónában választható célprogramtól függően a 69. § vagy 70. § szerinti célprogramok előírásait kell betartani.

(6) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után

- a) az első gazdálkodási évben 238 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
- b) a második gazdálkodási évtől kezdődően:
- ba) nem Natura gyepterületen 305 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
- bb) Natura 2000 gyepterületen a második gazdálkodási évtől kezdődően 267 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

3. Cím

ÜLTETVÉNYEKRE VONATKOZÓ AGRÁR-KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI CÉLPROGRAM CSOPORT

Integrált gyümölcs- és szőlőtermesztés célprogram

73. § (1) A támogatás célja a mezőgazdasági termelés során nem szakszerűen felhasznált kemikáliából eredő kedvezőtlen környezeti hatások csökkentése, a talaj állapotának védelme és javítása, az élelmiszerbiztonság segítése, valamint a biodiverzitás fenntartásához, illetve növeléséhez való hozzájárulás.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 0,5 ha;

b) az integrált szőlő- és gyümölcsstermesztési támogatásra jogosult minden gyümölcs faj és szőlő a *9. számú mellékletben* meghatározottak szerint;

c) a támogatás nem termő és termőre fordult ültetvényre igényelhető;

d) kizárólag homogén ültetvény támogatható.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltétele, hogy egy tábla területének nagysága legalább 0,3 hektár.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

b) a *19. számú melléklet* szerinti levélanalízis elvégzése évente;

c) a talaj és levélvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

d) szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt az ültetvényben nem juttatható ki;

e) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédőszerhatóanyagok alkalmazása;

f) szexferomon csapdák alkalmazása 2 db/4 ha sűrűségben a rovarkártevők egyedszámának és a várható kártétel megállapítása érdekében. 2 hektárnál kisebb terület esetén a kihelyezendő csapdák száma 1 db;

g) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni;

h) az ültetvényben legalább két különböző méretben hektáronként legalább 6 db madárodút kell elhelyezni a 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 2. melléklete szerinti leírásnak megfelelően;

i) a fa-, illetve tőkehiány a 10%-ot nem haladhatja meg.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után a *11. számú mellékletben* meghatározott ültetvénycsoportok szerint, kivéve a vegyes gyümölcsösöket:

a) almatermésű ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 704 euró/hektár;

b) csonthéjas és héjas ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 518 euró/hektár;

c) bogyós ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 341 euró/hektár;

d) szőlő ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 486 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

Ökológiai gyümölcs- és szőlőtermesztés célprogram

74. § (1) A támogatás célja a biológiai sokféleség fenntartásához, illetve növeléséhez való hozzájárulás, a természetes önszabályozó folyamatok erősítése, kultúrtörténeti és genetikai szempontból fontos, veszélyeztetett fajták megőrzése, a talaj biológiai állapotának védelme és javítása, valamint az élelmiszerbiztonság segítése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 0,5 ha;

b) jogosult növények: minden gyümölcs- és szőlőfaj a *9. számú mellékletben* meghatározottak szerint;

c) a támogatás nem termő és termőre fordult ültetvényre igényelhető;

d) a célprogramba bevinni kívánt ültetvényterület valamely ökológiai ellenőrző szervezet nyilvántartásában szerepel.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltétele, hogy egy tábla területe legalább 0,3 hektár.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 834/2007/EK rendelet ökológiai termelésre vonatkozó szabályainak és a 889/2008/EK rendelet előírásainak betartása;

b) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási, majd a célprogram utolsó évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

c) a *19. számú melléklet* szerinti levélanalízis elvégzése évente;

d) a talaj- és levélvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

e) szexferomon csapdák alkalmazása 2 db/4 ha sűrűségben a rovarkártevők egyedszámának és a várható kártétel megállapítása érdekében. 2 hektárnál kisebb terület esetén a kihelyezendő csapdák száma 1 db;

f) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni;

g) az ültetvényben legalább két különböző méretben hektáronként legalább 6 db madárodút kell elhelyezni a 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 2. számú melléklete szerinti leírásnak megfelelően;

h) az ültetvényben hektáronként legalább 1 m² területen a ragadozó ízeltlábúak számára megfelelő búvóhelyet, szaporodó helyet kell létesíteni, azt évente gondozni és 5 éven át fenntartani;

i) a fa-, illetve tőkehiány a 15%-ot nem haladhatja meg.

(5) A támogatás mértéke:

a) az átállási időszakban a célprogramba bevitt terület után a *11. számú mellékletben* meghatározott ültetvénycsoportok szerint:

aa) almatermésű ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 900 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

ab) csonthéjas és héjas ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 859 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

ac) bogyós ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 757 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

ad) szőlő ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 827 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

ae) vegyes ültetvénycsoport esetén 859 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) átállás után, már átállt időszakban, a célprogramba bevitt területek után a *11. számú mellékletben* meghatározott ültetvénycsoportok szerint:

ba) almatermésű ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 722 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

bb) csonthéjas és héjas ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 557 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

bc) bogyós ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 365 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

bd) szőlő ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 525 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

be) vegyes ültetvénycsoport esetén 557 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

(6) A területazonosítási kérelemhez mellékelni kell a 39. § (4) bekezdés szerinti igazolást.

(7) A kifizetési kérelemhez mellékelni kell a 43. § (5) bekezdésében foglalt igazolást.

(8) A támogatásra jogosult kizárólag a 834/2007/EK rendelet alapján átállásra bejelentett terület vonatkozásában jogosult átállási támogatásra, az alábbiak szerint:

a) amennyiben a támogatási kérelem benyújtásának naptári évében kezdte meg az átállást, úgy az átállási támogatásra három alkalommal jogosult;

b) amennyiben a támogatási kérelem benyújtásának naptári évet megelőző évben kezdte meg az átállást, úgy kettő alkalommal jogosult átállási támogatásra;

c) amennyiben a támogatási kérelem benyújtásának naptári évet megelőző második évben kezdte meg az átállást, úgy egy alkalommal jogosult átállási támogatásra.

Hagyományos gyümölcsstermesztés célprogram

75. § (1) A támogatás célja a szórványgyümölcsös, mint hagyományos, tájképileg is jelentős gazdálkodási forma fenntartása, az alacsony növényvédőszer-használatból és tápanyag-gazdálkodásból származó környezeti előnyök fenntartása, valamint a biológiai sokféleség fenntartásához, illetve növeléséhez való hozzájárulás.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 0,5 ha;

b) jogosult gyümölcs fajok: alma, körte, birs, naspolya, szilva, cseresznye, meggy, kajszi, őszibarack, dió, mogyoró, mandula, szelídgesztenye homogén vagy vegyes állományban a *9. számú mellékletben* meghatározottak szerint.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltétele, hogy egy tábla területe legalább 0,3 hektár.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási, majd a célprogram utolsó évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése;

b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

c) a fák tápanyagpótlása során kizárólag szerves trágya és komposzt használható;

d) szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt az ültetvényben nem juttatható ki;

e) amennyiben az ültetvény talaját gyeppel borítja, úgy kizárólag június 15. után, évente legalább egyszer a gyeppel kaszálással, illetve legeltetéssel is hasznosítható, azzal, hogy a levágott növedéket el kell távolítani;

f) az ültetvényben legalább két különböző méretben hektáronként legalább 3 db madárodút kell elhelyezni a 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 2. számú melléklete szerinti leírásnak megfelelően;

g) növényvédelmi beavatkozásokra környezetkímélő besorolású növényvédő szer hatóanyagok használhatók;

h) a gyümölcsfák esetében a koronaalakító metszést követően csak ritkító metszés végezhető - az őszibarack kivételével -, amelynek célja a fajtára jellemző természetes koronaforma megtartása;

i) gondoskodni kell a kiöregedett, kipusztult fák pótlásáról;

j) a célprogramba bevont területen a gyümölcsfák sűrűsége 30-150 db/ha, amelybe a területen elhelyezkedő szőlőtőkét nem kell beszámítani, kivéve a dióültetvényeket, ahol a gyümölcsfák sűrűsége legfeljebb 80 db/ha.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után a *11. számú mellékletben* meghatározott ültetvénycsoportok szerint

a) almatermésű ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 600 euró/hektár;

b) csonthéjas és héjas ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 355 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

c) vegyes ültetvénycsoport esetén 478 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

4. Cím

VIZES ÉLŐHELYEKHEZ KAPCSOLÓDÓ AGRÁR- KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI CÉLPROGRAM CSOPORT

Vizes élőhelyek létrehozása célprogramok

Nádgazdálkodási célprogram

76. § (1) A támogatás célja a náddal borított vizes élőhelyek megőrzése és fejlesztése, élő-, táplálkozó- és költőhely biztosítása rovarok, kétélűtüek és madarak számára, valamint a környezeti terhelés csökkentése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb náddal fedett támogatható terület 1 ha;

b) kizárólag a földhasználati nyilvántartás alapján nádas művelési ágú földterület támogatható.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltétele, hogy egy tábla területe legalább 0,3 hektár.

(4) A célprogram előírásai:

a) a területen nádgazdálkodást kell végezni;

b) a nád aratása, és egyéb tevékenység végzése (különösen: szállítás, kihúzás) kizárólag december 1. és február 15. között engedélyezett, a nád rizómájának megsértése nélkül;

c) az aratás során legalább 10 cm magas tarlót kell hagyni;

d) a nádas legalább 60%-át, legfeljebb 80%-át kell évente learatni, valamint 20%-ot kétfévente változó helyen kell aratatlannul hagyni.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után 61 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

(6) A támogatási kérelemhez mellékelni kell a területileg illetékes körzeti földhivatal által kiadott harminc napnál nem régebbi földhasználati lap másolatot, amely szerint a terület nádas művelési ágba van bejelentve.

A természetes vizes élőhelyek mocsarak, zsombékok, sásos területek gondozása célprogram

77. § (1) A támogatás célja a vizes élőhelyek megőrzése és fejlesztése, élő-, táplálkozó- és költőhely biztosítása rovarok, kétélűtüek és madarak számára, valamint a környezeti terhelés csökkentése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a 8. § (4) bekezdése alapján a MePAR-ban lehatárolt, a *8. számú melléklet* szerinti VTT mintaterületek mélyártéri gyepterületei, amelyek területén megépült árvízi tározóra alapuló tájgazdálkodás valósul meg.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) a célprogramba bevitt területre vonatkozóan legalább 0,1 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte;

c) legeltethető állatfajok: szarvasmarhafélék, juh, lófélék;

d) a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban az állatállomány tartójaként a regisztrációs szám alapján a támogatást igénylőnek kell szerepelnie.

- (4) A célprogram előírásai:
- a) a területen a lecsapolás és a vízelvezetés nem megengedett a VTT területek árvízvédelmi elárasztását követő vízelvezetés kivételével;
  - b) trágyázás, növényvédő szerek használata nem megengedett;
  - c) a célprogramba bevitt területet kaszálással vagy legeltetéssel kell hasznosítani, legalább 0,1 állategység/ha legeltetési sűrűség mellett azzal, hogy a túllegettetés tilos;
  - d) a célprogram 3. év végére legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállományt kell elérni;
  - e) kaszálni csak megfelelően száraz talajviszonyok mellett, madárbarát kaszálási módszerekkel lehet;
  - f) kaszáláskor legalább 10 cm magas tarlót kell hagyni;
  - g) vadriasztó lánc használata kötelező;
  - h) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;
  - i) zombékosok kaszálása tilos.
- (5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után 115 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

Vizes élőhelyek létrehozása és kezelése célprogram

78. § (1) A támogatás célja a szántóföldi és gyepművelésre alkalmatlan területek kivonása, ezáltal a vizes élőhelyek területének növelése és fejlesztése, a környezeti terhelés csökkentése, valamint ártéri tájgazdálkodás és tájhasználat váltás megteremtése a VTT által érintett célterületeken.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

- a) a legkisebb támogatható terület 0,3 ha;
- b) a 8. § (4) bekezdése alapján a MePAR-ban lehatárolt a 8. számú melléklet szerinti VTT mintaterületek mélyártéri szántóterületei, amelyek területén megépült árvízi tározóra alapuló tájgazdálkodás valósul meg.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

- a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;
- b) a célprogramba bevitt területre vonatkozóan legalább 0,1 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte;
- c) legeltethető állatfajok: szarvasmarhafélék, juh, lófélék;
- d) a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban az állatállomány tartójaként a regisztrációs szám alapján a támogatást igénylőnek kell szerepelnie.

(4) A célprogram előírásai:

- a) a területen biztosítani kell a megjelenő víz minél hosszabb ideig történő megmaradását;
- b) a területen a lecsapolás és a vízelvezetés nem megengedett a VTT területek árvízvédelmi elárasztását követő vízelvezetés kivételével;
- c) trágyázás, növényvédő szerek használata nem lehetséges;
- d) a célprogramba bevitt területet kaszálással vagy legeltetéssel kell hasznosítani, legalább 0,1 állategység/ha legeltetési sűrűség mellett azzal, hogy a gyepterület túllegettetése tilos;
- e) a célprogram harmadik évének végére legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállományt kell elérni;
- f) kaszálni csak megfelelően száraz talajviszonyok mellett, madárbarát kaszálási módszerekkel lehet;
- g) kaszálás során legalább 10 cm magas tarlót kell hagyni;
- h) vadriasztó lánc használata kötelező;
- i) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 nappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;
- j) zombékosok kaszálása tilos.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után 195 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

ZÁRÓ RENDELKEZÉS

79. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

(2) A 17. számú melléklet A.) pontja 2011. január 1-jén hatályát veszti.

80. § (1) A 36/2009. (IV. 3.) FVM rendelet 2. § (1) bekezdése a következő *g)-r)* pontokkal egészül ki:

[E rendelet hatálya az alábbi jogcímek alapján igénybe vehető támogatásokra terjed ki:]

„*g)* az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről szóló 61/2009. (V. 14.) FVM rendelet alapján igénybe vehető támogatás;

r) az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az agrár-erdészeti rendszerek mezőgazdasági földterületeken történő első létrehozásához nyújtandó támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló 46/2009. (IV. 16.) FVM rendelet alapján igénybe vehető támogatás.”

(2) A 36/2009. (IV. 3.) FVM rendelet 2. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az egységes kérelem az (1) bekezdés *a)-i)* pontjaiban felsorolt jogcímek esetében a támogatásra irányuló kérelmet, az (1) bekezdés *j)-r)* pontjaiban felsorolt jogcímek esetében a kifizetési kérelmet foglalja magába.”

81. § (1) A Nemzeti Vidékfejlesztési Terv alapján a központi költségvetés, valamint az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap Garancia Részlege társfinanszírozásában megvalósuló agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes szabályairól szóló 150/2004. (X. 12.) FVM rendelet [a továbbiakban: 150/2004. (X. 12.) FVM rendelet] 2. §-a a következő *b)* ponttal egészül ki:

[E rendelet alkalmazásában:]

„*b)* kérelmező: támogatási kérelmet benyújtó földhasználó/állattartó;”

(2) A 150/2004. (X. 12.) FVM rendelet 11. § (1) bekezdése a következő *a)* ponttal egészül ki:

[A támogatási időszak alatt]

„*a)* egy adott célprogramba bevitt teljes földterület mérete csökkenthető azzal, hogy a területcsökkentést az MVH által rendszeresített formanyomtatványon, minden esetben be kell jelenteni az MVH-nak. A támogatási határozatban feltüntetett területek csökkentésére irányuló kérelmet legkésőbb az adott gazdálkodási évre vonatkozó egységes kérelem beadási határidejéig lehet benyújtani, amely egyidejűleg a támogatási határozat módosítását vonja maga után,”

(3) A 150/2004. (X. 12.) FVM rendelet 11. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A támogatási időszak alatt a támogatási kérelmet jóváhagyó határozatban szereplő állatállomány nagysága csökkenthető. Az állatállomány csökkentést - ide nem értve a természetes állománycsere időszakát - minden esetben be kell jelenteni az MVH-nak. A támogatási határozatban feltüntetett állatállomány csökkentésére irányuló kérelmet legkésőbb az adott gazdálkodási évre vonatkozó egységes kérelem beadási határidejéig lehet benyújtani, amely egyidejűleg a támogatási határozat módosítását vonja maga után.”

82. § (1) Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nem termelő mezőgazdasági beruházásokhoz nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet [a továbbiakban: 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet] 2. §-ának 7. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E rendelet alkalmazásában:]

„7. összefüggő terület: egy földhasználó adott évben az egységes kérelemben bejelentett területalapú támogatásba bevont egy fizikai blokkon belüli szomszédos tábláinak összefüggő területe;”

(2) A 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 3. § (3) bekezdésben a „parcellához” szövegrész helyébe az „összefüggő területhez” szövegrész lép.

(3) A 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 6. § (3) bekezdés *c)* és *d)* pontjában, 7. § (3) bekezdés *g)* pont *ga)* alpontjában, 8. § (2) bekezdés *a)* pontjában, valamint a 12. § (2) bekezdés *e)* pontjában a „parcella” szövegrész helyébe az „összefüggő terület” szövegrész lép.

(4) A 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 16. § (1) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Támogatási kérelem 2009-ben és azt követően évente június 1. és június 30. között nyújtható be elektronikus úton. A támogatási kérelem mellékleteit írott formában, postai úton kell benyújtani, az elektronikusan benyújtott kérelemmel azonos támogatási kérelem benyújtási időszakban az ügyfél lakhelye/székhelye szerint illetékes Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (a továbbiakban: MVH) kirendeltséghez.”

(5) A 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 17. § (3) bekezdésben a „parcellák” szövegrész helyébe az „összefüggő területek” szövegrész lép.

(6) A 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 18. § (4) bekezdés *b)* pontjában a „parcellának” szövegrész helyébe az „összefüggő területnek” szövegrész lép.

83. § Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nem élelmiszeripari célú kiskapacitású, növényi alapú nyersszesz, nyersolaj előállító üzemek létesítéséhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 44/2009. (IV. 11.) FVM rendelet 5. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Egy kérelem benyújtásával igénybe vehető támogatás:

a) legmagasabb összege 735 000 eurónak megfelelő forintösszeg, ha az ügyfél a támogatást mezőgazdasági termelő ügyfélként, illetve TCs ügyfélként igényli;

b) legkisebb összege 60 000 eurónak megfelelő forintösszeg, legmagasabb összege 1 000 000 eurónak megfelelő forintösszeg, ha az ügyfél a támogatást feldolgozó ügyfélként igényli.”

84. § Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az állattartó telepek korszerűsítéséhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 27/2007. (IV. 17.) FVM rendelet 10. § (6) bekezdése hatályát veszti azzal, hogy e rendelkezést a 2007. április 23-tól benyújtott támogatási kérelmek esetében is alkalmazni kell.

85. § (1) Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételének általános szabályairól szóló 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet (a továbbiakban Vhr.) 8. §-ának *a*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[8. § Kifizetési kérelmet az az ügyfél nyújthat be, aki]

„*a*) az adott jogcím vonatkozásában rendelkezik az MVH által kibocsátott támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozattal, és”

(2) A Vhr. 16. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Kifizetési kérelmet az az ügyfél nyújthat be, aki az adott jogcím vonatkozásában rendelkezik az MVH által kibocsátott támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó jogerős támogatási határozattal.”

Európai Unió jogának való megfelelés

86. § Ez a rendelet az 1698/2005/EK rendelet 36. cikk *a*) pont iv. alpontjának és 39. cikk (1)-(4) bekezdéseinek végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.